

Välfärd att lita på

Vänsterpartiet i Region Skånes
budgetförslag för 2018

Vänsterpartiet
Region Skåne

En tillgänglig demokratisk sjukvård utan vinstintresse

Situationen inom Region Skåne visar med all önskvärd tydlighet att skattefinansieringen behöver öka, något som Vänsterpartiet också föreslår i denna budget. Det räcker dock inte med enbart högre skatt, med all sannolikhet behöver regionen också tillföras ytterligare statliga medel, inte minst för att klara av de stora investeringar som finns planerade under de kommande åren.

Under många år har budgeten varit underfinansierad. Detta märks i att sjukvården har fått för lite resurser, men det märks också genom att regionens övriga verksamheter har fått skära ner. Sjukvården i Skåne behöver mer resurser, men arbets sättet måste också förändras med mål att minska byråkratin och skapa en organisation där sjukvårdspersonalens kunskap och erfarenhet får ta plats.

Under över ett decennium har sjukvården varit underfinansierad i Skåne och utsatt för upprepade besparingskrav. Även kollektivtrafikens finansiering är högst problematisk. Taxorna har höjts flertalet gånger under de senaste åren och kostnaden för att åka kollektivt närmar sig nu kostnaden för att köra egen bil. Underhåll och drift fungerar alltför dåligt och inställda tåg och systemfel är vardag för resenärerna i Skåne.

Inom kultursektorn har det inte gjorts några satsningar på länge trots att flertalet undersökningar visar att kultur är viktig för det allmänna välmåendet, folkhälsan och bildningen.

Detta är inte hållbart. Att hålla kvar vid en låg skattesats är kostnadsdrivande då resultatet av effektiviseringarna, besparingarna och nedskärningarna går att se i höga sjukskrivningstal, personal som söker sig bort från vården och därmed sammanhängande brist på utbildad personal.

Vänsterpartiet vill istället satsa.

Höj skatten och satsa på verksamheten

Vänsterpartiet yrkar på att skatten höjs från dagens 10,69 till 11,49 kronor, en höjning med 80 öre. En höjning till 11,49 kronor innebär att Region Skåne hamnar i mittfåran av de svenska landstingen avseende skattenivå. En majoritet av svenskarna betalar gärna mer om pengarna går till sjukvården. I budgeten menar vi att denna höjning skall användas till att i första hand täcka de stora underskott som idag finns inom sjukvården. Därtill ger skattehöjningen också utrymme till en viss generell resursförstärkning av sjukvården för att garantera att en likvärdig, jämlik och jämställd sjukvård kommer alla skåningar till del.

Sjukvården i Skåne behöver fler vårdplatser för att möta behovet av sjukvård. Situationen idag innebär överbeläggningar och flyttar av patienter vilket är kostnadsdrivande och fullständigt orimligt ur ett patientsäkerhetsperspektiv. På detta sätt banar man väg för privatkapitalet och privat finansiering med minskad demokratisk insyn.

Vi menar att denna skattehöjning skall användas till att starta viktiga personalpolitiska reformer som på sikt kommer att sänka andra kostnader, till exempel för sjukskrivningar. Ett exempel på en sådan reform är att anställa fler undersköterskor och sjuksköterskor. Långsiktigt behöver också normalarbetstiden i Region Skåne sänkas till 30 h i veckan för att förbättra arbetsmiljön för de anställda och ge en stabil rekryteringssituation för olika personalgrupper.

Skattechöjning nödvändig för regionen

Vi menar att det nu måste skapas balans och arbetsro. Fortsatta försök med evinnerliga sparpaket kommer enbart att fördjupa krisen. Vänsterpartiet hade gärna sett att ökade resurser hämtats från ökade generella statsbidrag eller riktade satsningar för att klara den omfattande modernisering av sjukhusbyggnader som behöver ske de närmaste åren. Budgetöverenskommelsen 2015 mellan Vänsterpartiet och regeringen innebär att ytterligare tio miljarder tillskjuts offentlig sektor. För Region Skånes del innebär det ett tillskott på drygt 273 miljoner, resurser som givetvis är välkomna men på grund av sjukvårdskrisen blir otillräckliga. De senaste årens budgetsamarbete mellan Vänsterpartiet och regeringen innebär också att ett antal andra reformer som påverkar regionens verksamhet träder i kraft under året. Åldersgränsen för avgiftsfri tandvård höjs till 22 år den 1 januari 2018. Skolungdomar ges avgiftsfri kollektivtrafik under sommarlovet.

Ytterligare medel tillförs satsningarna på psykisk hälsa, vilket för Region Skånes del innebär en förstärkning på 72 miljoner under 2018. Ökad tillgängligheten i barnhälsovården för grupper som har inte deltar i vårdprogram och har sämre tandhälsa. Förstärkning av den riktade satsningen på förlossningsvård och kvinnors hälsa som innebär ett tillskott för Region Skåne på 119 miljoner under budgetåret. Satsning mot personalen inom hälso- och sjukvården för att förbättra personalsituationen och utveckla vårdens verksamheter, innebärande en förstärkning på 240 miljoner för Region Skåne under 2018. Gynekologiskt cellprov för screening för livmoderhalscancer avgiftsfrias, något som Vänsterpartiet i Region Skåne krävt under lång tid.

Sjukvården behöver arbetsro och möjlighet att utveckla verksamheten. En skattechöjning är en solidarisk lösning. Detta är reformer som var och en för sig är viktiga och tillsammans markerar en kursändring. Med politik från vänster minskar klassklyftorna och ojämlikheten. Underfinansieringen av vården har pågått länge, varför Vänsterpartiet i Region Skåne vill förstärka kursändringen med en lokal resursförstärkning.

Förslaget till statsbudget innehåller många bra satsningar för sjukvårdens del, men regeringen har tyvärr inte lagt förslag som gör det svenska skattesystemet mer progressivt och mer omfördelande. För Vänsterpartiet är det självklart att alla skall bidra efter förmåga och erhålla efter behov. Den nuvarande regeringen har enbart tagit några mindre steg mot sådana förändringar, låtit jobbskatteavdragen vara kvar och inte varit villiga att se över skatter på förmögenheter eller arv. Sverige är det land i den rika världen där inkomstskillnaderna har ökat mest. Det är ett stort problem att samhället glider isär och solidariteten urholkas.

Rättvisa villkor

I grunden motsätter vi oss att privata vinstintresse tillåts styra i välfärden och att gemensamma skattemedel förslösas. Vi menar att alla skattemedel till Region Skånes verksamheter – främst vården och kollektivtrafiken – ska användas till drift och utveckling av verksamheten och att vinstintresset skall bort. Vi kommer efter uppgörelsen mellan Vänsterpartiet och regeringen att driva på för att den proposition som är utlovad efter valet nästa höst blir så tydlig som möjlig och inte lämnar några luckor för vidare vinstutdelning. Vår grundinställning står kvar: skattemedel skall gå till verksamhet och inte till aktieutdelning.

Uppföljning av upphandlingsavtal

Avtalsuppföljningen är central för regionen. Det skall inte vara möjligt att upprepade gånger bryta mot upphandlingsavtal utan vitesföreläggande, eller att regionen överväger att bryta ingångna avtal. Det är också av största vikt att de upphandlingar som väl utförs innehåller skarpa kriterier om

kollektivavtal, meddelarfrihet samt att personalen garanteras möjlighet att garanteras möjlighet till fortsatt anställning även om ett annat företag vinner upphandlingen.

Det är samtidigt viktigt att vara medveten om alla de problem som finns med upphandling enligt LOU (lagen om offentlig upphandling). LOU-lagstiftningen medför avgörande hinder för insyn, transparens och demokratiskt beslutsfattande. Hela upphandlingsförfarandet omgärdas av sekretess vilket försvårar insyn för personal och opposition och därmed hindrar en konstruktiv dialog. Samma sekretess sätter också en stor majoritet av de beslutande i en orimlig situation. Några ledande förtroendevalda får lite mer information men är förhindrade att sprida denna vidare, vilket gör att övriga ledamöters möjlighet till att ta ett välgrundat beslut försvåras betänkligt samt skapar såväl fördröjning i start som dyra juridiska kostnader, då besluten överklagas av det icke vinnande bolaget. Vänsterpartiet anser därför att så lite verksamhet som möjligt skall upphandlas.

Rätt till kollektivavtal

Region Skåne skall tillämpa vita jobb-modellen som innebär att entreprenörer och underentreprenörer förbinder sig att följa kollektivavtal (eller villkor i enlighet med kollektivavtal), och att detta följs upp systematiskt. Vänsterpartiet menar även att de pågående avtalen och de kommande upphandlingar av sjukhusbyggnader skall kopplas till sociala krav gentemot de företag som vill lämna anbud. Goda exempel kan ses i t.ex. Örebro där man ställt krav på anställning av människor boende i närområdet som tidigare stått långt från arbetsmarknaden. Exakt form för Region Skånes krav bör utredas.

Motverka skatteflykt

Den avancerade skatteflykten är ett växande problem, såväl i Sverige som i resten av världen. Multinationella koncerner har satt i system att hitta luckor i lagstiftningen för att kunna föra över sina vinster obeskattade till skatteparadis. Enorma belopp göms idag i skatteparadiserna samtidigt som skattepengarna inte räcker till för att garantera medborgarna en god välfärd. Ansvaret för att ta itu med skatteflykten vilar främst på politiker verksamma på nationell och internationell nivå, men i väntan på ett internationellt regelverk kan lokalpolitiker ta sitt ansvar för att medborgarnas skattepengar inte skall gå till företag, banker eller fonder som utnyttjar skatteparadis för skatteflykt. Till exempel genom att återta verksamhet i kommunal regi eller genom att ställa krav på land-för-land-rapportering av banker och företag som lägger anbud i den offentliga upphandlingen. Land-för-land-rapportering skulle synliggöra om anbudsgivarna betalat en rättvis skatt i varje enskilt land där de är verksamma.

Det är också viktigt att regionen går före och kräver redovisning av var vinsterna i de privata företagen hamnar. De privata vårdvalen är kostnadsdrivande, därför är det bra om ersättningarna till de privata aktörerna i sjukvården överlag sänks. I förlängningen vill vi se att hela LOU-lagstiftningen skrotas. Det är inte meningen att skattepengar skall gå till vinster i privata bolag.

In med tilliten - ut med New Public Management

Under de senaste decennierna har det pågått en systematisk förändring av den svenska offentliga sektorns styrning och ledning. En styrningsmodell kallad New Public Management (NPM) har kommit att influera den demokratiska kontrollen i många landsting och kommuner, så även i Region Skåne. NPM är en liberal ekonomisk teori för hur den offentliga sektorn skall styras. Under många år utgjorde den en politisk modetrend som tilläts påverka vår tidsanda, utan någon nämnvärd offentligt debatt. Under de sista åren har dock NPM hamnat i blickpunkten för en kritisk granskning och offentlig debatt kanaliserad genom bl.a. tillitskommissionen. Från Vänsterpartiets sida välkomnar vi

denna debatt och hoppas att den bidrar till att fasa ut NPM som styrsystem över all offentlig verksamhet.

Privatisering, bolagisering och mätbarhet

Kännetecknande för NPM är att hela den offentliga sektorn skall drivas som en samling företag. Verksamheter skall vara självbärande, det vill säga lönsamma och vinstdrivande. De skall konkurrera med varandra och internt skall det finnas en entreprenörsanda. Nyckelorden är privatisering, bolagisering, managementtänkande och mätbarhet genom utvärderingar. Idén bakom detta är enkel: den offentliga sektorn, precis som företag, producerar tjänster. Medborgarna betalar för dessa tjänster och blir konsumenter. På så vis kan samma nedskärnings- och lönsamhetstänkande som finns inom privat sektor användas inom offentlig sektor. I praktiken har New Public Management varit förödande för den offentliga sektorn. Eftersom allt skall mätas och utvärderas måste all verksamhet och alla beteenden omvandlas till kvantitativa paket och enheter som får ett numeriskt, ekonomiskt värde. En polisutryckning, en blindtarmsoperation, ett studentsamtal, alla skall de kvalitativt kunna mätas i siffror. Genom att vården tillåts styras som en marknad omkullkastas hälso- och sjukvårdslagen, som är det viktigaste fundamentet för en behovsstyrd och jämlik vård.

Vad händer med vården med NPM?

För Region Skånes del har NPM-styrning resulterat i en stor mängd mer eller mindre relevanta nyckeltal som skall följas upp. Detta har medfört att administrationen ökat och tilliten till personalens kompetens gröpts ur. Resultaten av detta gigantiska experiment är väldokumenterade i forskningen och gör sig också synliga i vår egen verksamhet. Kostnaderna för de regionala verksamheterna har ökat och verksamheten har anpassats efter vad som följts upp än efter vad medborgarna har haft för behov. Inom vården har det bland annat resulterat i att kroniskt sjuka fått stå tillbaka för nyinsjuknade. Chefsleden har blivit fler, förtroendet för den egna personalen mindre och arbetsglädjen har på många håll sjunkit kraftigt. I regionen har diskussionen om antalet chefsled och förvaltningsstruktur blivit mer framträdande. För Vänsterpartiet är det viktigt att diskussionen förs strukturerat och innefattar hela organisationen.

Vi behöver ett nytt styrsystem

Vänsterpartiet menar att det nu är hög tid att göra sig av med NPM och påbörja arbetet med en grundläggande förändring av styrsystemet i Region Skåne. Ett nytt system bör utgå från behov och inriktas mot samhällsnytta och ökad kvalitet. Det måste byggas utifrån ett grundläggande förtroende för den egna personalens kompetens och vilja att sköta sina jobb utan orimliga kontrollfunktioner.

På nationell nivå har regeringen initierat en process för att utveckla styrmodeller som skapar större frihet för medarbetarna i offentlig sektor. Man konstaterar bland annat i sammanhanget att de senaste decenniernas styrning försvagat yrkesprofessionernas roll och lett till ökad administration. Inom Region Skåne bör en motsvarande process inledas omedelbart. Vänsterpartiet menar att det bör ske i form av en grundlig organisationsöversyn med målsättning att minska antalet chefsled, öka arbetsplatsdemokratien samt sätta fokus på vårdbehov och mindre på skenbart enkla mätpunkter. Vänsterpartiet har lagt en motion med syfte att avskaffa NPM-styrningen inom region Skåne, men denna har tyvärr ännu inte kommit upp för behandling.

Vårdvalen

Vårdvalen och de privatiseringar som präglat två mandatperioder av borgerlig majoritet har fortsatt leda till en ojämlik tillgång till sjukvård i Skåne. Etablering av vårdcentraler är högre i områden där redan resursstarka människor bor. Konsekvenserna är stora för alla andra.

Patienter söker sig olika ofta och till olika delar av vården när de behöver vård. Riksrevisionen konstaterar att antalet besök till vårdcentraler i Skåne har ökat mest bland personer som har en inkomst över medianen eller är födda i ett höginkomstland. De konstaterar också att det är sjukare personer som söker sig till de offentliga vårdcentralerna än till de privata. De offentliga vårdcentralerna får därmed en tyngre patientgrupp att ta hand om.

Ojämnt mellan vårdenheter

Vårdvalet skadar allvarligt jämlikheten i vården eftersom efterfrågan snarare än behoven tillåts styra. Trots att Region Skåne har viktat ersättningarna så att större vårdtyngd ger högre kostnadsersättning har inte detta påverkat utvecklingen nämnvärt. Det framstår också alltmer tydligt att vårdvalens taklöshet innebär att dessa i princip har fri dragningsrätt medan övrig verksamhet ständigt tvingas till nya besparingar. Denna taklöshet leder till att vårdvalen enbart sett till 2017 producerar ett underskott för sjukvården på hundratals miljoner. Långsiktigt finns ingen annan lösning än att ta bort vårdvalen. På kort sikt krävs att regionen ställer samma krav på privata verksamheter som på verksamheter i egen regi, bland annat rörande hygienrutiner samt volymtak för samtliga avtal.

I synnerhet de specialiserade vårdvalen har lett till sönderslagna vårdkedjor och ökade köer till sjukhusens mottagningar. För att säkra framtidens kompetensbehov tvingas samtliga aktörer ta ansvar för att skapa utbildningsplatser för alla yrkeskategorier som verkar inom respektive verksamhet. Denna marknadsanpassning av vården leder till att skattepengar går till vinst och att sjukvården dräneras på resurser och kompetens. Därtill kommer att svårt sjuka trängts undan av andra patienter med lindrigare åkommor då uppföljningssystemen fokuserat på de nyinsjuknade. Ledtiderna från diagnos till behandling är allt för långa, sjukvården har blivit mindre effektiv och primärvårdens roll i vårdkedjan slås undan. Vänsterpartiet anser att vi snarast behöver återta de specialiserade vårdvalen i offentlig regi - för sjukvårdens, patienternas, ekonomins och demokratins skull.

Resurser till avprivatisering

I vårt budgetförslag lägger vi extra pengar till avprivatiseringsinitiativ, vilket är angeläget av flera skäl; Analyser och utvärderingar visar att privatiseringar inte är ett effektivt sätt att hålla kostnadsutvecklingen nere – tvärtom ökar kostnaderna ofta genom vårdval. Dessutom förlorar Region Skåne ofta kompetens när verksamhet läggs ut på privata entreprenader. Vid ett återtagande kommer det uppstå behov av att anställa personal och utbilda medarbetare för denna verksamhet. Det kan i vissa fall också vara nödvändigt att avsluta en entreprenad innan avtalstiden går ut. Det kan bero på vanskötsel, konkurs eller att verksamheten bör drivas i förvaltningsform. Sammantaget innebär detta att en avprivatisering medför extra kostnader på kort sikt, för vilket vi avsätter ett omstruktureringsanslag på 50 miljoner. På lång sikt innebär återtagande av vårdvalsutsatta verksamheter med största sannolikhet betydande besparingar och inte minst att alla skattepengar går till patienterna som det är tänkt.

Investeringar

De stora investeringar som ligger framför Region Skåne de närmaste 15-20 åren beror delvis på medicinskt teknisk utveckling där betydligt fler går att behandla än idag, ett eftersatt underhåll under de borgerliga åren som gjort att lokaler tillåtits förfalla på ett oacceptabelt sätt samt en senfärdighet att ta fram konkreta förslag om nybyggnationer som borde kommit för ett antal år sedan. Vänsterpartiet stödjer de förslag som finns kring nybyggnationer i Malmö, Lund, Helsingborg och Hässleholm, de är alla nödvändiga för att vården skall kunna fungera framöver (dock ifrågasätter vi i viss mån den prislapp som är satt). Vänsterpartiet ser också positivt på satsningar kring utvecklad kollektivtrafik och ett nytt journalsystem för vården. Dessa stora investeringar kommer att innebära kostnader för i

synnerhet sjukvårdsnämnderna på kort sikt. Evakueringslokaler och omflyttningar är kostnader som måste beaktas i det konkreta budgetarbetet inom respektive nämnd för att undvika att skickas neråt i organisationen ofinansierade.

Sjukvård

Vänsterpartiet slår vakt om en sammanhållen offentlig hälso- och sjukvård. Detta är garanten för att alla människor oavsett vem hon är ska få tillgång till en sjukvård utifrån behov. Rätten till hälsa och sjukvård är grundläggande. Det är när samhället gemensamt tar ansvar för vården som behoven sätts i centrum. Den sammanhållna offentliga sjukvården är förutsättningen för en verksamhet utan gräddfiler där all vård ges efter behov.

Ambulanssjukvården

Vi anser att ambulanssjukvård är en alltför viktig samhällsfunktion för att drivas av vinstdrivande företag. Riskerna man tar är att än en gång utsätta medborgarna för att verksamheten går i konkurs och efterlämna en ytterst kritisk situation.

Den regionala samordningen och ledningen är avgörande för en jämlik vård. Att utarbeta gemensamma vårdprogram inom regionen och säkerställa sömlöst samarbete mellan region och kommun görs bäst i offentlig regi. Det är genom en sammanhållen organisation vi kan garantera att gränslös dirigering fungerar över hela Skåne samt att likartade behandlingsriktlinjer gäller för all prehospital verksamhet.

Malmö har varit det distrikt där problemen har syns allra tydligast. Vi välkomnar därför den återgång till offentlig drift som skett, och menar samtidigt att övriga distrikt skyndsamt bör följa efter. När verksamhet varit eller är under privat regi har det visat sig att arbetstidslagstiftningen inte respekteras vilket innebär en stor medicinsk risk då personalen inte får den tid för återhämtning som de behöver. Samma personal har också arbetat för mer än en arbetsgivare under samma tidsperiod vilket försvårar tillämpningen av lagstiftningen. Ett rundande av lagstiftningen medför att de privata utförarna kan redovisa lägre kostnader än den offentliga sektorn.

Sjuktransporter och färdtjänst

På en rad områden fungerar sjuktransporterna idag inte tillfredsställande. Den utredning som tagits fram huvudsakligen angående ambulansverksamheten tecknar en dystert bild av organisationen kring sjuktransporter. Av de drygt 47 000 sjuktransporter som görs under året sker över 19 000 med ambulans istället för med serviceresor, då beställningen av ambulans upplevs fungera smidigare. Detta innebär inte bara slöseri med resurser utan riskerar också att innebära brist på ambulanser. Att ha två parallella system för bokning och genomförande av sjuktransporter är inte ändamålsenligt. Enligt Vänsterpartiet bör hela sjuktransportverksamheten tas över i egen regi och organiseras i en egen enhet tillsammans med ambulansverksamheten. För Vänsterpartiet är målet att sjuktransporterna skall fungera väl både utifrån patienten och verksamhetens perspektiv och inte ställa till onödigt lidande eller stress. Det är också viktigt att transporter genomgående organiseras så miljöeffektivt som möjligt.

Färdtjänsten inom Region Skåne har länge varit ett sorgebarn. Ett problem rör samordningen där alltför många och ibland svårt sjuka patienter fortfarande vittnar om resor kors och tvärs för att hämta upp andra patienter. Detta leder till stor frustration hos resenären men också till att dyr vårdtid inte utnyttjas optimalt då man tvingas vänta på patienter vars resa inte fungerat. Sammantaget menar vi att färdtjänsten är ytterligare ett område som skulle behöva utredas och jämföras med att helt eller delvis drivas i egen regi. Vänsterpartiet ser positivt på att beställningscentralerna nu återgår i egen regi. Detta är ett beslut som borde tagits för många år sedan och förhoppningsvis kan få slut på felbokningar som tidigare varit alltför vanliga.

Städning

Trenden under de senaste åren har varit att stycka upp regionens verksamheter genom upphandling, vilket medfört många problem. Organisationen har blivit svårgripbar och upphandlingar till lägsta pris har tummat både på kvaliteten i tjänsten, i arbetsmiljön och på de fackliga rättigheterna för personalen. Region Skåne har historiskt drabbats av flertalet incidenter till följd av bristfällig städning, kriser som drabbat enskilda patienter hårt. Under mandatperioden har Socialdemokraterna och Miljöpartiet tagit tillbaka delar av städningen i egen regi, vilket är tydliga steg i rätt riktning. Vänsterpartiet vill också att den städning som fortsatt finns i upphandlad form skall tas tillbaka i egen regi för att kunna garantera kvaliteten i arbetet, ge rimliga arbetsvillkor och ge en god arbetsmiljö för lokalvårdarna.

Inkludera servicemedarbetare och lokalvårdare i förvaltningen

I regionen pågår ett arbete med att nyanställa yrkesgrupper som under årens lopp har försvunnit eller utsatts för privatiseringar. De tydligaste exemplen är de servicemedarbetare och lokalvårdare som nu anställs runt om på de skånska sjukhusen. Detta är en god utveckling. Det är däremot ett problem att dessa grupper anställs i en egen förvaltning och att regionen "leker affär" med sig själv. Vänsterpartiet anser att servicemedarbetarna och lokalvårdarna bör ses som en del av den ordinarie verksamheten på sjukhusen och anställas under samma förvaltning. Sjukvården skall inte vara en marknad där man köper och säljer av sig själv. Servicemedarbetare på sjukhusen är delar av den organisation som krävs för att sjukvården skall fungera. Utan städning ökar vårdrelaterade infektioner, utan servering av mat på ett bra sätt minskar patienternas aptit och utan fastighetsskötare fungerar lokalerna inte som de skall. Detta är delar av vården - inte tjänster som tillförs extra. Vänsterpartiet föreslår därför att det görs en utredning över hur servicemedarbetare och lokalvårdare kan föras över till sjukvårdens förvaltningar, istället för som nu till serviceförvaltningen.

Satsa på bättre folkhälsa

Det är inom det förebyggande och uppsökande arbetet som regionen kan öka jämlikheten, inte inom rätten att välja utförare, som i verkligheten mer fungerar som en frihet för företag att etablera sig. Ett gott folkhälsoarbete sker främst genom samhälleliga insatser. Faktorer som påverkar hälsa är många, t.ex. arbetslöshet, utbildning, inkomst, inflytande och boende. Att ha en god eller dålig hälsa beror ofta på vilken klass man tillhör och vilka förutsättningar som samhället skapar. Därför måste folkhälsoperspektivet genomsyra all verksamhet i Region Skåne.

En behovsstyrd vård och ett brett folkhälsoarbete gynnar jämlikhet och ökar förutsättningar för att äldres behov tillgodoses. Det är inte de med vassast armbågar som skall ha tillträde först utan de med störst behov. Det behövs ordentliga satsningar på förebyggande hälsovård, information och folkbildningssatsningar kring livsvillkors betydelse för hälsan. Att få tillgång till behandling utan långa väntetider påverkar också tillfrisknandet, där har primärvården en viktig funktion och vårdcentralen är central i detta arbete.

Proaktiv primärvård

Primärvårdens situation är i dagsläget ohållbar. Höga avgifter, långa väntetider och personalbrist har skapat en instabil verksamhet som inte ges möjlighet att uppfylla sitt syfte. Både resursförstärkningar och omprioriteringar behövs för att skapa en stabil situation i primärvården, för personal och patienter.

Primärvården är första vägen in till sjukvården och den instans som skall fånga upp människor i behov av vård. Men primärvården kan inte enbart fokusera på nybesök och influensatider, den måste också rustas för att kunna hantera återbesök och längre behandlingar för att skapa kontinuitet och

stabilitet i verksamheten. För att allt detta skall fungera och för att verksamheten skall hålla hög kvalitet behöver personalsituationen ses över. Dålig arbetsmiljö, hög arbetsbelastning och ständiga besparingskrav har lett till att stor andel av personalen är sjukskrivna och alltför få vårdstudenter söker sig allmänmedicin. Region Skåne behöver i samråd med berörda utbildningsinstitutioner, bedriva en aktiv rekryteringsprocess. Parallellt med detta krävs ett omfattande arbete med arbetsmiljö. Personalen måste bli hörd.

Sjukskrivningarna i samhället i stort har ökat lavinartat de senaste 10 åren. Rådgivning och behandling är idag splittrade och patienter med stressrelaterade symptom uppmanas välja privata alternativ i ett skede av livet då de är som skörast. Det är inte etableringsvalfrihet för företag som behövs för en insjuknad person, utan trygghet och ett stabilt vårdssystem. Samtalsstöd och omedelbar behandling bör ske vid första kontakten. Vi i Vänsterpartiet vill att KBT och psykoterapi återgår till primärvårdens ansvarsområden och att de resurser och den personal som idag finns utspridd på diverse privata enheter samordnas inom det offentliga primärvårdssystemet. Detta är en nödvändighet för att kunna se över resurserna och fördela dem efter behov och inte efter den privata sektorns intressen.

Det faktum att människor söker vård i olika utsträckning måste styra politikens riktning i Region Skåne. Omfördelning måste ske och resurser måste riktas så att de vårdcentraler med tyngst uppdrag får högst prioritet. Dessa resurser måste tydligt följas upp så att de används inom verksamheten och inte redovisas som extra överskott.

Det är genom proaktiv primärvård som folkhälsan på sikt kan stärkas och människors behov av vård tillgodoses. Det är också anledningen till att primärvården i Vänsterpartiets budgetförslag befrias från de resultatkrav som alltjämt tynger verksamheten. Arbetet med proaktiv primärvård innefattar även öppnandet av fler vårdcentraler i områden där tillgängligheten idag är för låg, som till exempel i Hästveda eller i Norrestad i Landskrona. Återinförande av områdesansvar som gäller även privat drivna vårdcentraler är särskilt viktigt inför kommande avtal med kommunerna. Samarbetet inom primärvården måste stärkas så att vårdcentraler i glesbygd kan utnyttja de resurser som finns. Det är så vi kan tillgodose alla skåningars behov av läkare, även i tider när bristen på allmänläkare är kännbar. Problemen med personalförsörjning inom primärvården är överhängande. Det är centralt att rikta resurser så att primärvården kan arbeta förebyggande tillsammans med personalen, för att exempelvis uppnå en jämn arbetsbelastning på varje vårdcentral och undvika för många listade patienter.

Allas rätt till vård

Alla människor har rätt till vård när de är i behov av det. I många av de skånska städerna finns EU-migranter med och utan papper. Dessa människors vårdbehov skall tillgodoses över hela regionen oavsett asylstatus. . Då kunskapen om hur denna vård skall hanteras och administreras är ojämn behöver en informationssatsning göras till akutmottagningar och primärvårdsmottagningar. Lagen ger utrymme för att alla som befinner sig i regionen skall ha rätt till samma service som de som är folkbokförda här. Detta sköts till stor del godtyckligt beroende på vilken instans eller person som de behövande möter vid sitt första möte med regionen. Det vill vi ändra på.

Avgifter i vården

Avgifterna i vården har stor betydelse för tillgängligheten. Vi anser att avgifterna i vården skall vara så låga som möjligt – möjlighet att söka vård får aldrig bero på storleken på den enskilda personens plånbok. Detta är viktigt också för att vi i detta land kommit överens om att vård alltid skall ges efter

behov och inte efterfrågan. Om behoven skall tillåtas styra skall inte privatekonomin få spela roll. Vänsterpartiet vill på sikt helt avskaffa avgifterna i vården. Solidariteten människor emellan måste vara ledstjärnan i utformandet av skåningarnas vård.

Region Skåne behöver se över sina avgifter. På kort sikt vill vi införa ett högkostnadsskydd för de som ligger inskrivna länge på sjukhus om en liten men ekonomiskt utsatt grupp vars tillfrisknande riskeras av oro kring höga sjukhusräkningar.

Vänsterpartiet har i budgetförhandlingarna tillgodosett avgiftsfri sjukvård för alla upp till 20 år. Det tycker vi är bra. Vi är övertygade om att trösklarna för att folk skall få vård i tid behöver sänkas och vårdavgifterna är ett viktigt led i detta.

Vänsterpartiet vill också avskaffa de straffavgifter som finns i den skånska sjukvården. Det är oanständigt att straffa enskilda patienter som missar sin tid. Straffavgifterna slår mot människor som av olika anledningar missar sina besök, till exempel patienter som kallas till eftervård inom psykiatri. Att belägga känsliga patientgrupper med straffavgifter ger uttryck för en hård och kall människosyn som kan få brutala konsekvenser då straffavgifter exempelvis inte betalas av socialtjänsten och inte inkluderas i högkostnadsskyddet. Straffavgifterna är också i vägen för att skapa tillitsfulla relationer mellan patient och vårdgivare. Det har dessutom visat sig att piskan som straffavgifter är tänkt att utgöra inte fungerar. De uteblivna besöken ökar ändå. Regionen behöver arbeta annorlunda, till exempel genom att skicka ut en sms-påminnelse dagen innan besök.

En tillgänglig sjukvård för alla skåningar

Tillgängligheten i den skånska vården är alarmerande bristfällig i vissa avseenden. Det tar alltför lång tid att komma igång med viktiga behandlingar. Det tar också alldeles för lång tid att komma till för operation generellt. Detta är inte acceptabelt för den enskilda patienten och det är inte heller ett effektivt sätt att bedriva vård. Region Skåne behöver förändra sitt arbetssätt för att öka tillgängligheten. Fler vårdplatser behöver öppnas och personalförstärkningar behöver ske för att vi skall kunna tillgodose allas behov av vård inom lagstadgad tid.

E-hälsa

Det E-hälsosystem vars införande påbörjats inom regionens sjukvårdsverksamheter har goda förutsättningar för att öka patienters makt och insyn i sin egen vård. Samtidigt föreligger en risk för dåligt genomförda lösningar som fokuserar mer på teknik än på patientens behov. När olika instanser granskat den digitala vård som privata vårdgivare erbjudit har ett antal oroande signaler kommit fram, till exempel i form av lunginflammationsdiagnoser som ställs per videosamtal och förskrivning av antidepressiva läkemedel som ändrats enbart efter mailkonversation. Från Vänsterpartiets sida menar vi därför att arbetet med införande av E-hälsa och digitala besök behöver följas upp och utvärderas kontinuerligt. I en sådan uppföljning och utvärdering anser vi det avgörande att involveraprofessionen i form av allmänläkare och annan personal på primärvårdsenheterna. Regionens policyförklaringar för införande av e-hälsa understryker behovet av personalmedverkan och den behöver utvecklas. När det rör de digitala privata läkartjänster som finns föreligger det ett behov av granskning av bland annat diagnoser för e-läkarbesök och receptförskrivningar. Det krävs också en medicinsk granskning av vilka diagnoser som med bibehållen patientsäkerhet kan ställas via ett läkarbesök som inte är fysiskt

Lyssna på personalen

Sjukvården skall arbeta för att de med störst behov skall få tillgång till vård först. Om dysfunktionella arbetssätt, underfinansierade budgetar och privat vård åsidosätter denna princip äventyrar vi på sikt förtroendet för den offentliga sjukvården. Under 2018 är det därför centralt att komma tillrätta med tillgängligheten i den skånska vården - är man i behov av sjukvård bör man få detta så fort som det

medicinska tillståndet kräver. För att åstadkomma en ökad tillgänglighet krävs en skattehöjning, men också ett förändrat arbetssätt. Det handlar dels att omorganisera hur och var vården utförs, men framförallt om att prioritera personalens arbetsmiljö och erkänna sjukvårdspersonalens kompetens och kunskap att både se och lösa problem. Personalen måste ges rätt organisatoriska förutsättningar att göra detta. Divisionerna i regionens sjukvård bygger nu istället uppstuprör i verksamheten som bromsar samarbete och konstruktiva lösningar.

Fler vårdplatser

Under åren 2009 till 2015 har antalet vårdplatser minskat drastiskt i Skåne. Detta är resultatet av en borgerlig politik. Konsekvenserna ser vi i låg tillgänglighet, stor personalomsättning och ökande sjukskrivningstal. I arbetet för att öka tillgängligheten är det generella vårdplatsläget och personalrekrytering viktiga frågor. Det är när vi kan öppna upp nya vårdplatser som regionen kan arbeta på ett sätt som gynnar tillgängligheten och ser till att människors sjukvårdsbehov tillgodoses. För Vänsterpartiet är detta en huvudfråga för att komma tillrätta med situationen på Skånes akutmottagningar. I översynen av akutsjukvården är det för Vänsterpartiets del viktigt att hitta långsiktiga lösningar där primärvårdens öppettider förlängs och på så sätt kan avlasta akutmottagningarna.

När hälsovalet infördes skrotades en andel kväll- och helgmottagningar. Det var ett dåligt beslut. Idag ser vi tydligt behov av att återuppta dessa verksamheter, en process där långsiktighet bör utgöra en central faktor. Skåningar har rätt att veta var vårdcentralerna finns och vilka som är öppna kvällstid. Primärvården är en känslig verksamhet som inte bör tvingas öppnas och stängas hur som helst. Den skånska vårdens tillgänglighetsproblem går inte att lösa i en handvändning. De lösningar som planeras måste vara långsiktiga och genomtänkta. Vänsterpartiet ser med oro på de turer som varit kring Trelleborgs sjukhus. Vi vill understryka vikten av att alla de utlovade vårdplatserna verkligen öppnas, både för invånarnas trygghet men också för deras förtroende till de demokratiska instanserna.

Äldres vård och tillgång till geriatrik kompetens

Vården om de sköra äldre är en viktig del av samhällets funktioner. Idag behandlas denna patientgrupp inte väl. Att tvinga äldre människor att sitta och vänta på akutmottagningar för att sedan tvingas åka hem utan vård eller vårdas på fel avdelningar är inte värdigt. De exempel med direktinläggningar som fungerar väl på vissa sjukhus måste spridas till hela Skåne. Samarbetet mellan kommunerna och regionen måste förbättras och det Hälso- och sjukvårdsavtal som lades stor energi på att förhandla fram måste bli något mer än en pappersprodukt utan reellt värde.

Anhörigvård

I Sverige har de frivilliga och ofrivilliga anhörigvårdarna ökat dramatiskt under de senaste åren till följd av neddragningar i sjukvård och hemtjänst. Över 150 000 personer, varav en övervägande andel kvinnor, har gått ner i arbetstid eller slutat arbeta helt för att vårda en anhörig. Detta är en direkt konsekvens av brister i välfärden och en jämställdhetspolitisk tillbakagång. Både regionen och kommunerna i Skåne måste ta sitt ansvar både i att stödja de anhöriga som vill vårda och i att se till att välfärden räcker till för de som behöver sjukvården och omsorgens resurser.

Psykiatri

Den psykiska ohälsan ökar i Sverige, där sociala orsaker är ofta utgör grund till att människor mår allt sämre. Fördomar och negativa attityder gör att många tycker det är svårt att prata om sina psykiska problem, trots att så många som var fjärde människa i Sverige upplever psykisk ohälsa. Stress är en vanlig orsak till att människor börjar må dåligt. Skånska män och kvinnor känner sig mer stressade än

riksgenomsnittet och kvinnor är mer stressade än män. Förtidspensionärer, utlandsfödda och arbetslösa upplever mycket stor psykisk ohälsa och har i regel större problem med sömnlöshet än övrig befolkningen.

Gör psykiatrin mer tillgänglig

Ingångarna till psykiatrin måste vara många och lättillgängliga. Närsjukvårdens roll är viktig och psykiatrin bör utgöra en integrerad del av närsjukvården. Det måste finnas specialistvård för både unga och vuxna med ätstörningar, tvångssyndrom och ångestproblem och vården bör tidigt upptäcka dessa patienter. Tröskeln för att söka hjälp för sin psykiska ohälsa är idag alldeles för hög. Upplever man psykiska problem eller börjar må dåligt är det svårt nog att söka hjälp, att vården idag dessutom är så otillgänglig gör det inte enklare.

Det krävs satsningar på psykiatrisk kompetens och första linjens psykiatri inom primärvården. Region Skånes mottagningar behöver bättre öppettider och kompetent personal med tillräckligt mycket tid för varje person för att kunna ge ett värdigt bemötande. Tillgänglighet genom andra kommunikationssätt som telefon och chattfunktioner behöver utvecklas och uppdateras. Internet är en plattform som med enkla, billiga medel kan erbjuda alternativa kvalitativa sätt att komma i kontakt med vården i allmänhet och psykiatrin i synnerhet. För de som insjuknar akut behöver inköpet av den psykiatriambulans som diskuterats under många år realiseras, en satsning som samhällsekonomiskt och patientsäkerhetsmässigt kommer att återbetala sig på sikt.

När vi är som skörast och har ett stort behov av hjälp är det utbildad personal inom psykiatrin som skall ta oss omhand, inte ordningsmakten. Tyvärr är kunskapen och omhändertagandet av psykiskt sjuka otillräcklig och psykiatriska diagnoser fortsatt behäftade med fördomar och rädslor. Vänsterpartiet motsätter sig de privatiseringar inom psykiatrin som har genomförts under de senaste åren, då de inneburit att det samlande helhetsgreppet om psykiatrin har gått förlorat. Vi vill ha ökade satsningar på närsjukvården, psykiatrin och Beroendecentrum. Vänsterpartiet avsätter 100 miljoner kronor extra i årets budget för en kraftfull satsning på den skånska psykiatrin.

Kvinnor och ungdomars psykiska hälsa

Kvinnors psykiska ohälsa är ett problem vars lösningar behöver prioriteras. Ångestproblematik, tvång och utmattning har ökat och utgör i växande grad anledningar till sjukskrivning för kvinnor idag. Om man har drabbats skall det finnas hjälp att få utan långa väntetider. Kvinnors psykiska ohälsa beror också ofta på en arbetsmiljö som inte fungerar. Därför är det viktigt att regionens chefer fortbildas i sitt arbetsmiljöansvar. Alltför ofta läggs huvuddelen av de knappa resurser som finns på människor som faller åt utåtagerande beteenden och skulle kunna utgöra fara för andra, istället för på de kvinnor och flickor som inte lika ofta är utåtagerande utan snarare sluter sig och riskerar skada sig själva. Detta måste få ett slut, kvinnors psykiska hälsa måste tas på större allvar och ges tillräckliga resurser. Anhöriga skall få det stöd och den kunskap de behöver. Det skall vara lätt att hitta och få hjälp när man behöver den. Genom tidiga insatser kan man minska lidandet och förkorta vårdtiden. Det krävs större satsningar och ett mer utvecklat samarbete med kommunerna för att nå de barn och ungdomar som mår psykiskt dåligt. Ett sätt att öka möjligheterna för ett förbättrat samarbete är att avskaffa vårdvalet inom psykiatrin och återföra resurserna till primärvården, den instans som är bäst lämpad som första vägen in för personer med psykisk ohälsa.

Fler nivåer inom psykiatri

Den kris som den skånska psykiatri befinner sig i idag är bland annat ett resultat av de neddragningar som skett inom slutenspsykiatri, vilken utgör den vårdinstans som drabbats av procentuellt flest neddragningar av vårdplatser i regionen. Krisen blir synlig i ökande andel självmord och i de alarmerande arbetsmiljörapporter som lagts fram. Det krävs stora satsningar för att få psykiatri på fötter igen. Satsningarna bör inriktas på ett förändrat och närvarande ledarskap men bör även tillhandahålla ökade resurser. De som lider av de tyngsta psykiska sjukdomarna är oerhört utsatta människor som måste få den hjälp de behöver. Det går inte att fortsätta låtsas att öppenvård kan ersätta dygnet-runt-vård i den utsträckning som nu sker - fler människor kommer att fara illa om inte nya vårdplatser skyndsamt öppnas. Antalet slutenvårdsplatser är nu så lågt att allvarligt sjuka människor skickas hem med en hänvisning till en öppenvård som inte har möjlighet att ta hand om dem. Kontinuiteten i vården måste garanteras, det är inte acceptabelt att människor skickas hem utan att vara färdigbehandlade för att någon med större behov behöver sängen.

Mellanvårdsverksamheten behöver utvecklas och utökas till fler orter. Steget mellan slutenvårdens fulla kapacitet och vad som kan erbjudas inom öppenvården är alltför stort, g mellanvårdsavdelningar på fler orter kan fler människor få hjälp närmre hem och slippa bli inlagda på en slutenvårdsavdelning.

Även antalet psykologer, socionomer och kuratorer behöver utökas inom psykiatri, där alltför stor andel av vården idag är fokuserad kring läkare. De speciella kompetenser som finns hos bland annat psykologer, socionomer och kuratorer behöver komma till bättre nytta och hela patientens livsmiljö behöver sättas i fokus till högre grad.

Missbruk och trauman

Satsningar på LARO-vården och övrig missbruksvård behöver bibehållas och olika alternativ inom behandlingsmetod och metodik behöver utvecklas.

Problem som missbruk, spelberoende och dubbeldiagnoser måste uppmärksammas. Människor med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning bör årligen kallas till en avgiftsfri hälsoundersökning där de är listade.

Verksamheten för krigsskadade och torterade behöver stärkas. Röda Korsets arbete inom dessa områden utgör en oerhört viktig verksamhet som behöver stöttas och utvecklas. Fler former behöver utvecklas för att möta alla de behov som finns. Många både barn och vuxna som anländer till Sverige bär med sig oerhörda trauman från krig och tid på flykt. Dessa människor behöver ges möjlighet att bearbeta sina trauman och finna trygghet i sin nya tillvaro. Vänsterpartiet vill se en satsning på ökad anställning av PTP-psykologer (praktisk tjänstgöring som psykolog). Det är en viktig satsning inför framtiden i ett läge där väntetider för exempelvis behandling och terapi för PTSD (posttraumatiskt stressyndrom) kan vara uppemot ett år långa.

Psykiatri behöver en ny organisation

Brukarinflytandet inom psykiatri behöver stärkas. De människor som är i behov av den psykiatriska vården har bäst möjlighet att bedöma om den fungerar och bör därför också ha ett större inflytande över hur den utförs. Resurser behöver ges till de olika patientföreningar som finns och nya kanaler behöver skapas för ett utökat brukarinflytande på alla nivåer. För Vänsterpartiets del vore det önskvärt att undersöka om inte psykiatri ska vara en egen förvaltning. Dagens modell där psykiatri är underställd sjukvårdsnämnd SUND fungerar dåligt och innebär ofta att psykiatri hamnar vid sidan av och varken får rimlig styrning eller budget. Med en egen förvaltning följer en verksamhetsspecifik

budget, tjänstemannaorganisation och politisk nämnd med intresse och kunskap för just psykiatris frågor.

Vänsterpartiet menar även att avvikelserapportering behöver stärkas som ett sätt att förbättra verksamheten och värna patienternas säkerhet, den tystnadskultur som idag existerar inom verksamheten måste läggas till historien.

Familjecentraler

Det förebyggande arbetet måste stärkas så att sjukdomar och hälsorisker upptäcks i tid. Vänsterpartiet ser det därför som viktigt att fortsätta arbetet med familjecentraler. Ett gott arbete i primärvården i samverkan med kommuner möjliggör tidiga insatser. Genom ett proaktivt arbete över organisationsgränserna finns möjlighet till tidig kontakt med familjer i behov av stöd och hjälp, långt innan en orosanmälan behöver göras. En verksamhet av denna typ behöver också vara belägen på samma plats under lång tid så att personalen lär känna de boende och de som besöker familjecentralen hinner få förtroende för personalen. På många håll bör också denna typ av verksamhet kunna kombineras med språkcafé och andra kontaktskapande aktiviteter där kommun och region tillsammans bär kostnaderna. Sammantaget krävs en översyn för att finna en form där någon tar det övergripande ansvaret för varje familjecentral så att lednings- och beslutsvägar blir tydliga både för personal och besökande. Arbetet med familjecentraler bör därför intensifieras och en samordnande funktion tillsätts för att arbetet skall utvecklas i hela regionen.

Under 2017 har ett fåtal familjecentraler öppnats. Vänsterpartiet välkomnar utvecklingen och ser gärna att det arbetet fortsätter. Familjecentralernas arbete bör utvärderas och placering av framtida centraler ses över så att de kommer till sin rätt.

Läkemedelskostnader

Regionens utgifter till läkemedel är en stor och växande utgiftspost. Det har tillkommit nya mycket dyra läkemedel som belastar budgeten. Samtidigt noterar vi skillnader i förskrivningen som är svåra att förklara, till exempel finns det studier som visar att högutbildade män i högre utsträckning får tillgång till nyare läkemedel än andra grupper. Det är viktigt att alla får likvärdig tillgång till läkemedel och att förskrivningen följer riktlinjerna och inte sker godtyckligt.

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att tillse att regionen har en kostnadseffektiv användning av läkemedel och ser positivt på de genomgångar som sker för att få kostnadskontroll i vården. Felaktig förskrivning belastar inte bara regionens budget, pengar som kunde ha använts på ett bättre sätt, utan påför också patienter läkemedelsbiverkningar i onödan. Åtta till tio procent av akutinläggningar av äldre orsakas av läkemedelsförgiftning. Utöver onödigt lidande för patienten utgör felaktig förskrivning också dubbla kostnader, dels utgifter till läkemedel som borde ha stannat på apoteken och dels i kostnader för vård av symptom som kunde ha undvikits.

Uppföljning av läkemedelsgenomgångar

Vänsterpartiet är mycket positiva till den höjning av ambitionsnivå som beslutats angående läkemedelsgenomgångar och vill även att dessa kompletteras med en kostnads-nyttan uppföljning. Rimligen väljer man ett begränsat antal läkemedel för denna uppföljning för att få bättre kunskap om regionens samlade läkemedelsanvändning. Vänsterpartiet vill också ha en redovisning för kommande budgetår om hur många onödiga/olämpliga läkemedel man har hittat vid läkemedelsgenomgångar.

De skånska sjukhusen

Sammanslagningen av universitetssjukhusen i Malmö och Lund var en sjukvårdspolitisk katastrof redan från start. Konstruktionen har lett till toppstyrning och nya revirstrider i stället för ett personalförankrat förändrings- och utvecklingsarbete. Resultatet har blivit utarmning av personal och resurser på båda sjukhusen. Kliniker har splittrats, nyckelpersonal har sagt upp sig och verksamheten har snabbt försämrats inom flera områden. Det är nödvändigt att se konsekvenserna av misslyckandet och ta initiativ till att återupprätta kvaliteten i den skånska sjukvården.

Två akutsjukhus och fler vårdplatser

Vänsterpartiet vill på sikt satsa på två kompletta akutsjukhus med självständig ledning och budgetansvar, men med en övergripande styrning av fördelningen av den högspecialiserade sjukvården. Dessa skall självklart vara offentligt drivna och Vänsterpartiet är tydliga med att inga fler sjukhus skall privatiseras. Antalet vårdplatser skall byggas ut i enlighet med organisationsförändringen. Dialogen med professionerna och de fackliga organisationerna behöver förbättras för att skapa välförankrade beslut som är nödvändiga för framtiden. Denna dialog skall utgöra grundbulten i utvecklandet av universitetssjukhusen i Malmö och Lund. Även på övriga sjukhus i regionen har de senaste årens fokus på att till varje pris hålla budget skapat en orimlig arbetsituation. För att denna situation skall lösas krävs många olika åtgärder, men i synnerhet måste fokus förändras så att dagens starkt budgetcenterade synsätt skiftar till att sätta invånarnas vårdbehov i centrum. Det måste också till ett tätare samarbete utan revirstrider mellan de olika sjukhusen.

Vänsterpartiet menar att Region Skåne behöver en helt ny syn på sina anställda där öppen diskussion och dialog både med media och invånare uppmuntras. Varje chef behöver ha ansvar för att lyfta fram de problem som finns så att de kan lösas, istället för att som alltför ofta idag trycka ner dem och tro att de löses av sig själv bara ingen ser dem. På kort sikt behöver ledningsstrukturen ses över och uppmuntras till att främja dialog och transparens, då är det inte lämpligt att ha chefsstrukturer med så många nivåer att de motarbetar detta.

Vänsterpartiet ser positivt på det arbete som idag sker i beredningen för framtidens sjukvård. Det behövs oundvikeligen tas ett samlat grepp om de framtida behoven av hälso- och sjukvård där vi vågar lyfta blicken och planera ett stort antal år framåt i tiden.

Jämställdhet och jämlikhet

Vänsterpartiets vision om ett jämställt samhälle rör regionens alla delar. Vi lever och verkar i ett samhälle som är djupt ojämställt. Kvinnors och mäns olika förutsättningar genomsyrar hela samhället och Region Skåne har i egenskap av offentlig och demokratisk institution ett stort ansvar i att utjämna dessa skillnader. Det är tydligt att det inte satsas lika mycket resurser på kvinnors som på mäns hälsa. Det är också belagt att kvinnors behov inom kollektivtrafiken inte tillgodoses. Reseplaneringen utgår från mäns rörelsemönster trots att kvinnor är de som till största del nyttjar kollektivtrafik. Medicinsk forskning har länge bedrivits utifrån mäns behov och fysiologi och framtagna preparat använts på kvinnor utan förberedande utredning kring eventuella effektskillnader. Dessa och flera andra ojämlikheter är något som Vänsterpartiet ser allvarligt på och som vi vill förändra från grunden.

Kvinnors hälsa

Kvinnor är sjukskrivna i högre utsträckning än män. Det beror till stor del på en ojämställd arbetsmarknad där kvinnor drar ett oproportionerligt stort lass. I kombination med ett utökat ansvar för hem och barn samt det faktum att kvinnors hälsa i allmänhet är underprioriterad inom sjukvården befästs ett djupt ojämlikt system där halva befolkningen diskrimineras ur hälsoaspekt. Kvinnors hälsa behöver vara lika prioriterad som mäns hälsa.

Jämställd vård

En jämställd vård är central för ett demokratiskt och välfungerande samhälle. I hälso- och sjukvårdslagen fastställs att befolkningen skall tillhandahållas ”en god hälsa och vård på lika villkor”. Jämställdhet i vården betyder inte att alla skall ha likadan vård. Eftersom kvinnors och mäns fysiologi är delvis olika behöver vården anpassa sig efter det. En jämställd vård skall också kunna arbeta mot diskriminering av sexuell läggning eller identitet och ha respekt för HBTQ-personers behov. Det är av stor vikt att HBTQ-certifierade vårdinrättningar i regionen uppmuntras och att väntetiderna till psykiatri för personer som väntar på könskorrigering ses över och kortas. Vänsterpartiet menar att den skånska vården behöver arbeta medvetet och aktivt med jämställdhet i högre utsträckning än vad som görs idag.

En jämlik vård

Det finns stora klasskillnader i Skåne. Lågutbildade människor dör flera år i förtid till följd av verkningar av orättfärdiga ekonomiska skillnader människor emellan. Arbetets belastning är också klassrelaterat. Tunga arbeten leder till förslitningsskador samtidigt som det finns de som drömmer om att få just arbeta. Situationen förvärras av att sjukvården politiskt har gått mot fler privata alternativ på bekostnad av rätten till tillgänglig och likvärdig vård för alla. Region Skåne måste stärka sina sjukdomsförebyggande insatser och sitt hälsofrämjande förhållningssätt. Det förebyggande arbetet är en nyckelfaktor för att ge goda förutsättningar till kommande generationers hälsa.

En jämlik kultur

Tillgången till kultur bestäms idag av plånbokens storlek och kulturförvaltningens egen brukarundersökning visar att just ekonomiska förutsättningar i hög grad avgör tillgången till kultur. Människor som är arbetslösa och sjukskrivna tar del av kulturutbudet i mycket lägre utsträckning än andra grupper.

En jämlik kollektivtrafik

Kollektivtrafikstaxorna har höjts flertalet gånger och har nått nivåer som gör det oerhört svårt för människor att förflytta sig i Skåne utan tillgång till bil, vilket i synnerhet drabbat barnfamiljer. I samband med indragna turer och minskad turtäthet skapar utformningen av dagens kollektivtrafik skillnader i folks vardag som inte är värdiga ett välfärdssamhälle.

Ungas sexuella och reproduktiva hälsa

En aspekt av folkhälsa kan mätas genom att se på ungdomars reproduktiva hälsa.

Ungdomsmottagningarna i Skåne har till uppdrag att främja ungas hälsa och är genom detta av stor betydelse för undersökningar av detsamma. I uppdraget ingår även tillhandahållande av information om sexuell hälsa och preventivmedel till unga, vilket idag når en stor del av målgruppen. Dock kan man se en kraftig överrepresentation av unga kvinnor som besöker ungdomsmottagningarna. I ett patriarkalt samhälle är det symptomatiskt att det är kvinnor som tar större ansvar för den sexuella och reproduktiva hälsan. Detta ansvar behöver fördelas jämnt för att främja kunskap hos en större del av befolkningen och främja bättre sexuell och reproduktiv hälsa hos våra unga. Ungas möjlighet till direkt ansvar via preventivmedel är visserligen mer begränsad än ungas kvinnors, men kondom som alternativ ger skydd mot sexuellt överförbara sjukdomar såväl som oönskad graviditet. En stor del av ungdomsmottagningarnas arbete bygger på samtal, enskilt men även i grupp. Vänsterpartiet ser positivt på ungdomsmottagningarnas förlängda öppettider och hoppas på en fortsatt förlängning av dessa.

Tolkbehov

Samtliga av Region Skånes arbetsplatser skall präglas av mångfald och jämställdhet. Kulturell mångfald och språklig kompetens är av värde för att kunna bemöta alla medborgare på ett sätt som uppfyller deras behov. I dagens mångfacetterade samhälle där långt över 150 språk talas i regionen blir personalens språkkunskaper och invånares rätt till tolk grundläggande demokratifrågor. I en så pass kritisk och privat kontakt som den med sjukvården, är det av största vikt att patient och personal kan kommunicera med varandra. Eventuella missförstånd kan leda till felbehandling som kan orsaka stort lidande för den enskilde och onödigt slöseri av resurser för region och kommun. . Rätten till tolk bör ses som en naturlig, grundläggande del av en vård där alla på lika villkor kan förmedla sina behov. Det är viktigt att det är utbildade tolkar som sköter kommunikationen och att ansvaret inte läggs på ordinarie sjukvårdspersonal även om de har språkkompetensen. Sjukvårdspersonalen har sina ansvarsområden och skall kunna fokusera på sitt eget arbete. Vänsterpartiet menar därför att huvuddelen av alla tolkuppsdrag bör göras av fysiskt närvarande tolkar så att kroppsspråk och nyanser i en dialog inte går förlorade. Utredningar från bland annat domstolsverket gör klart att telefontolk är ett sämre alternativ som enbart bör användas i undantagsfall såsom i akuta situationer när en tolk inte hinner fram eller vid samtal av såpass privat karaktär att en tredje part i rummet inte är önskvärd.

Vänsterpartiet menar att dagens system med upphandlade tolkar från olika tolkförmedlingar fungerar alltför dåligt. Vårdinstansen kan inte själva bedöma eller förutse kompetensen hos den tolk som kommer och tolkarna själva får otrygga anställningar med orimliga arbetsförhållanden. Region Skåne bör därför bygga upp en egen arbetspool av offentligt anställda tolkar som kan användas av hela den skånska sjukvården. Tolkförmedling bör enbart nyttjas i de fall där ingen anställd i poolen har kompetens som täcker det aktuella språket. En modell för detta har redan tagits fram och används för teckenspråkstolkar och borde relativt enkelt kunna överföras till språktolkar för att täcka de vanligast förekommande tolkbehoven.

Regionen som arbetsgivare

Regionen är Skånes största arbetsgivare med cirka 34 500 anställda. Som arbetsgivare har Region Skåne ansvar för var och en av de anställda och det är ett ansvar som Vänsterpartiet vill ta på största allvar. En lön att leva på är en garant för livskvalitet och grunden till ekonomisk trygghet för regionens medarbetare och deras familjer. Vänsterpartiet vill att Region Skåne skall vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda bra grundlöner, god arbetsmiljö och en stabil löneutveckling.

Satsa på och ta hand om personalen

Personalpolitiken är en av de största utmaningarna i regionen. Efter år av effektiviseringar, sparbetning och nedskärningar är personalen trött. Det har lett till att färre personer söker sig till sjukhusen, att personal lämnar arbetsplatserna, att sjukskrivningarna ökar och att det är svårt att rekrytera. Förutom ett misslyckande för regionens personalpolitik innebär detta ett gigantiskt resursslöseri när personal som har arbetat under flera år slutligen bestämmer sig för att lämna sin tjänst. Om ett dussintal erfarna sjuksköterskor slutar innebär det en förlust på flera hundra års erfarenhet av att vårda och möta patienter, kunskap vi aldrig kan utbilda fram utan bara kan få genom att ta hand om personalen och få den att stanna. Vi vill vända den negativa utveckling som skett med en offensiv personalpolitik. Det är genom strategiska satsningar på personalen som den onda spiral vi nu ser kan brytas. Det kommer inledningsvis att innebära kostnader men på sikt minska både sjukskrivningstal och behov av inhyrd personal. Detta är anledningen till att Vänsterpartiet vill göra både en låglönesatsning och en satsning för god arbetsmiljö.

För Vänsterpartiet är det också centralt att regionen är en god arbetsgivare och tar sitt ansvar. Att köpa ut personal är inte en hållbar strategi. Det är viktigt att se till att de anställda har möjlighet att påverka sina arbetsuppgifter och att regionen ser till att anpassa arbetsvillkor, till exempel så att människors välmående och kompetens tillvaratas hela vägen till slutet av sin yrkeskarriär. Att regionen kan erbjuda en utvecklande och god arbetsmiljö med jämställda löner är en förutsättning för att kunna attrahera personal. Personalen i regionen förtjänar en trygg ekonomi, en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv.

Den goda arbetsplatsen

Region Skåne har som mål att vara den bästa arbetsgivaren i Skåne. Vägen dit är lång. Rapporter om missförhållanden i vården är många. Patienter har avlidit på grund av vård- och platsbrist, medan återkommande nedskärningar med anställningsstopp, överbeläggning och nya flyttkaruseller har kört slut på sjukvårdens personal. Hög arbetsbelastning med stress, tunga lyft och systematisk övertid förstör arbetsmiljön. Antalet sjukskrivningar, fysisk och psykisk stress och arbetsskador bland de anställda har ökat. Samtliga medarbetarundersökningar sedan 2006 har visat att personalen upplever arbetstakten som för hög. Regionen som arbetsgivare har förbisett flera riskbedömningar från fackens skyddsombud där de signalerat att den hårda arbetsbelastningen tär på de anställda och krävt åtgärder. Sjukskrivningarna har fortsatt att öka och situationen har förvärrats i accelererat tempo det senaste året.

Bättre scheman och bra villkor

Det är centralt att regionen byter fokus och möjliggör för personalen att få förutsättningar att göra ett gott arbete utan att deras hälsa slits itu. Detta fokusskifte bör inriktas på möjligheter för bättre arbetsscheman för personalen med tid för återhämtning, mer personal och att det politiskt ges förutsättningar för ett genomgående systematiskt arbetsmiljöarbete i hela sjukvården. En god

arbetsmiljö förutsätter också tryggheten att veta att lönen räcker hela månaden och att den enskilde inte behöver jaga extrapass för att dryga ut lönen. Därför är den låglönesatsning som vi föreslår också en satsning på en god arbetsmiljö för regionens anställda.

Facklig samverkan skall vara en självklar del av allt utvecklingsarbete. Idag finns fortfarande stora skillnader mellan vad som borde göras och vad som faktiskt genomförs. Flera yrkesgrupper saknar alltjämt arbetstidsavtal och de uppsägningar vi har sett under året är ett tecken på att arbetsmiljön fortsatt är ohållbar. Det kommer fortfarande oroande signaler om att det finns kvar en tystnadskultur och att tilliten mellan personal och chefer saknas. Det är viktigt att alla anställda är informerade om och kan använda sig av sin lagstadgade meddelarfrihet om man upplever att saker inte fungerar i verksamheten. Så är det tyvärr inte idag. Arbetskulturen i Region Skåne skall garantera trygghet i att tala om de brister som finns, för patientsäkerhetens och för personalens arbetsmiljös skull.

Tillvarata all personals kompetens

Personalnedskärningarna inom sjukvården har tidigare inneburit att medicinska sekreterare och undersköterskor har prioriterats bort. Vänsterpartiet vill att personalen inom hälso- och sjukvården skall få arbeta med det de är bäst på, varför den administrativa bördan måste lättas från medicinskt utbildad personal. Undersköterskors kompetens behöver tas tillvara och yrkesgruppens nyckelroll i omvårdnadsarbetet ges erkännande. Vänsterpartiet vill starta en organisatorisk översynsprocess för att tillvarata all personalkompetens, det vill säga att rätt personal gör rätt saker på rätt plats, och utifrån det satsa på rekrytering av olika personalgrupper. Vi tror att det kommer bidra både till en bättre kvalitet i vården, bidra till en bättre arbetsmiljö för personalen och också på sikt bli en kostnadsbesparing.

Rätt till heltid, möjlighet till deltid

Alla anställda skall ha rätt till arbete på heltid eller till önskad tjänstgöringsgrad, vilket skall framgå redan i utannonseringen av lediga tjänster. Region Skåne skall aldrig utlysa deltidstjänster. Fortsatt minskad sjukfrånvaro är en viktig del för att nå ett hållbart arbetsliv, men det är viktigt att det är ohälsan som minskar och inte sjukfrånvaron i sig. När man är sjuk skall man givetvis ha både rätt och råd att vara hemma och tillfriskna i lugn och ro.

Att inte ha inflytande över sin arbetstid är en starkt bidragande faktor till ohälsa. Korttidsvikariat och timanställningar skall minimeras. Brutna scheman skall inte förekomma och helgtjänstgöring i ett rullande schema skall ske högst var tredje helg. Nattpersonalens arbetsmiljö skall förbättras och göras mer attraktiv. Idag arbetar många av sjukvårdens medarbetare frivillig deltid. Dessa personer betalar sin egen arbetstidsförkortning för att regionen inte kan tillhandahålla en arbetsmiljö som gör att de orkar arbeta heltid.

Låglönesatsning

Vi vill avsätta 75 miljoner kronor i ett första steg för att höja lägsta lönen i regionen till 25 000 kronor i månaden. En stor andel av våra medarbetare ligger i dagsläget långt under det beloppet. Det är orimligt. Den lön regionen erbjuder skall gå att leva ett ekonomiskt självständigt liv på och satsningen syftar på sikt till att uppvärdera de kvinnodominerade yrkesgrupperna. Region Skånes personal skall inte tvingas ha en partner med egen inkomst för att kunna få privatekonomin att gå runt. En god arbetsmiljö förutsätter också tryggheten att veta att lönen räcker hela månaden. Därför är den låglönesatsning som vi föreslår också en satsning på en god arbetsmiljö för regionens anställda.

Mångfaldskompetens, språkkunnighet och rekrytering

Vi lever i ett samhälle som präglas av rasism. Människor blir bortsorterade i rekryteringsprocesser utifrån efternamn och därmed bakgrund. Detta är väl belagt i till exempel studier från dåvarande integrationsverket som empiriskt kunde koppla höjda inkomster till personer som bytt bort sina utlandsklingande namn. Det är en företeelse regionen måste arbeta aktivt mot. Därför är det ett viktigt mål för Region Skåne att medarbetarna avspeglar befolkningen. Andelen personal med annan bakgrund än svensk bör öka inom alla delar av Region Skånes verksamheter, minst till den grad att den kan representera regionens befolkning. Det ställer stora krav på framförallt vården men öppnar också nya möjligheter genom att skapa en bredare kompetens inom verksamheten. Rätt använd kan den breddade kompetensen skapa förståelse för olika kulturella uttryck och underlätta ett överbryggande av språkliga hinder. Vänsterpartiet vill att Region Skåne skapar rekryteringsprocesser som uppskattar kompetenser som kan bidra till en ökad mångfald bland våra anställda.

Från Vänsterpartiets sida menar vi att kunskap i andra språk måste värderas högre än idag och att flerspråkighet skall vara en merit vid anställning och lönervidering inom Region Skåne.

Det finns inneboende möjligheter i den kompetens människor som redan befinner sig i regionen besitter. Ett flertal talar en stor mängd språk och borde kunna lockas bli den nya personal regionen så väl behöver. Många av de som idag är på flykt har redan en vårdutbildning men saknar kunskaper i svenska. Det finns redan beslutade arbetsmarknadsprojekt för asylsökande inskrivna hos arbetsförmedlingen och för asylsökande läkare från Syrien. Vänsterpartiet ser positivt på dessa projekt men menar att det borde kunna gå att agera på ytterligare fronter för att tillvarata kompetensen hos invandrade med medicinsk utbildning så att de snabbt kan börja arbeta. Exempel på åtgärder kan ges i särskilda praktikplatser, introduktionsprogram, fadderskap och språkundervisning. Region Skåne behöver även aktivt uppvakta socialstyrelsen så att handläggningstiden för svensk yrkeslegitimation kortas. De krav som ställs handlar i mångt och mycket om att aktivt rekrytera på ett sätt som säkerställer att ingen sökande diskrimineras på grund av bakgrund eller tillhörighet. Personalbemanning kommer då inte bara handla om att ha rätt antal läkare, sjuksköterskor och undersköterskor med rätt medicinsk kompetens på plats utan också att dessa kan kommunicera med patienterna. På enstaka vårdcentraler sker detta redan genom att tolkar är anställda och detta ger en vardaglig trygghet som är viktig.

Allas rätt till anställning

I Region Skåne skall alla, oavsett funktionsförmåga, ha möjlighet att få och behålla en anställning. Detta gäller både människor som har fått en arbetsskada eller förslitning under sin tid som anställd i regionen och människor som söker sig till regionen med nedsatt funktionsförmåga. Alla skall ha samma möjlighet att ta del av information om lediga tjänster, ansöka och tilldelas dem. Regionen skall som arbetsgivare vara ett föredöme i att anställa medarbetare med funktionsnedsättning - med rätt förutsättningar kan alla bidra med sin arbetsinsats på regionens arbetsplatser. Med rätt stöd och handledning kan vi hitta den rätta tjänsten till medarbetare som har en funktionsnedsättning. Region Skånes personal skall återspegla länets invånare och rymma dess mångfald. Arbetsplatser skall vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Som Skånes största arbetsgivare har regionen ett särskilt ansvar för att öka antalet lönebidragsanställda. Målsättningen skall vara att under de kommande åren fördubbla antalet anställda med olika typer av lönebidrag. En centralt placerad tjänst skall arbeta med att programmet "Inte bara trösklar" genomförs och efterföljs samt beaktas i samtliga upphandlingsprocesser. Samma tjänst bör bevaka att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning implementeras genomgående. Resurser skall avsättas till denna tjänst.

Utvecklande arbetsplats

Region Skåne skall vara en attraktiv arbetsgivare för både den som är nyutbildad och den som har arbetat många år i sitt yrke. På Sahlgrenska har det en tid pågått försök med att erbjuda ett så kallat kliniskt basår för de sjuksköterskor som är nyutbildade eller som behöver fördjupa sina kunskaper genom att byta inriktning. Modellen skulle kunna användas även i region Skåne för att ge nya sjuksköterskor möjlighet till en bra start i arbetslivet. Den variant av kliniskt basår som idag finns i Region Skåne idag anser Vänsterpartiet är otillräcklig. Vi föreslår därför att personalnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till hur ett kliniskt basår enligt Sahlgrenskas modell skulle kunna utformas. I en situation där personalomsättningen tyvärr är alltför hög är det centralt att nya medarbetare får en bra start och möjlighet att bli varma i kläderna.

Vänsterpartiet vill på allvar göra något åt förutsättningarna för alla personalgruppers möjlighet till vidareutbildning. En del utbildningsanställningar finns idag på plats inom Region Skåne, bl.a. har ett kollektivavtal tecknats kring AST-utbildningar för vårdförbundets medlemmar. Vi ser också hur undersköterskornas roll förändras och utvecklas och föreslår att medel öronmärks för att stärka den kompetensutveckling som pågår. Enligt Vänsterpartiet är det viktigt att se alla personalgrupper som kompletterande varandra och då måste både kompetensutveckling och eventuella extra ersättningar gå hand i hand. Personalkollektivet måste ses som en helhet - det går inte att ensidigt fokusera på någon enstaka grupp utan. Region Skåne behöver också ha en löpande kommunikation med de olika skolor som har omvårdnadsprogram. Regionens personal behöver vara på plats med jämna mellanrum för att informera om verksamheten och dess arbetstillfällen.

30 timmars arbetsvecka

Vänsterpartiet vill att Region Skåne lär av det framgångsrika exempel ortopederna i Mölndal utgör med sex timmars arbetsdagsprojektet. Projektet har visat sig vara effektivt för att rekrytera och behålla personal, men har även resulterat i en mer effektiv användning av operationssalarna. Arbetslivsinstitutet har i en studie i ämnet visat en tydlig koppling mellan självskattad hälsa och sex timmars arbetsdag samt att sjukskrivningarna minskar över tid med detta sätt att jobba. Det finns också forskning som visar att arbetsskador och misstag ökar mellan den sjätte och åttonde timmen i ett arbetspass. Sex timmars arbetsdag fungerar med andra ord som ett verktyg för att korta köer och förbättra kvalitet och kontinuitet inom vården.

Kortare arbetstid för bättre arbetsmiljö

Att de nedskärningar som gjorts under de senaste mandatperioderna nu leder till en drastisk höjning av sjukskrivningarna är inte överraskande. Det är empiriskt belagt att nedskärningar ger ökade sjukskrivningar i offentlig sektor. Det som nu måste göras är att mödosamt ändra kurs för att personalen återigen skall trivas i sin yrkesroll och känna att de har möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter på ett rimligt sätt, utan att leva med en etisk stress på grund av en dålig arbetsmiljö. I detta arbete är en allmän arbetstidsförkortning en del av pusslet. Arbetstidsförkortning är viktigt för yrkesgrupper med en tung fysisk arbetsmiljö, därför vill Vänsterpartiet att städpersonal också skall omfattas av arbetet med arbetstidsförkortning i regionen.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljöverket konstaterar på nationell nivå att brister i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön orsakar ohälsa hos många arbetstagare i Sverige. Antalet anmälda arbetssjukdomar orsakade av arbetsmiljöbrister har ökat med drygt 70 procent sedan 2010. Alltför mycket arbete eller för hög arbetstakt och problem i relationer på arbetsplatsen, som samarbetsproblem och mobbing, är exempel på vad som ligger bakom den här typen av arbetssjukdomar. Region Skåne har så sakteliga

påbörjat ett utbildningsarbete enligt AFS (Arbetsmiljöverkets författningssamling) 2015:4 genom personalnämnden som Vänsterpartiet ser positivt på, även om omfattningen inte är tillräcklig.

Resurser behövs för att förbättra arbetsmiljön

Mer behöver göras och resurser måste skjutas tillför att planera arbetet utifrån den kunskap som finns. Arbetsmiljöarbetet måste komma ut i hela organisationen och inte, som ofta är fallet idag, stanna på mellanchefsnivå. Särskilt viktigt är att arbete utförs i enlighet med de nya föreskrifterna från arbetsmiljöverket rörande organisatorisk och social arbetsmiljö. Fokus i det fortsatta arbetet bör inriktas på det förebyggande systematiska arbetsmiljöarbetet, att kartlägga risker och vidta åtgärder innan sjukdom eller ohälsa uppstår.

De delar som enligt Vänsterpartiet är extra angelägna för att prioritera kvinnors hälsa är att personalen inte får en ohälsosam arbetsbelastning. Resurser bör anpassas efter kraven i arbetet, återhämtning skall ingå i planeringen och arbetstidernas förläggning bör planeras så att de inte leder till ohälsa. En dålig arbetsmiljö innebär förutom problem för personalen ett stort resursslöseri då människor inte ges möjlighet att fullt ut utföra de arbetsuppgifter de är anställda för. Dålig belysning, undermålig luftkvalitet och hög ljudnivå är faktorer som kan sänka prestationsförmågan med upp till femton procent. Dålig arbetsmiljö riskerar att innebära onödiga sjukskrivningar och utbränd personal vilket kostar stora summor både i rehabilitering och eventuell nyrekrytering. Dessa resurser bör istället användas offensivt för att förbättra arbetsmiljön i hela Region Skåne.

Handlingsplan för en region fri från bemanningsföretag

Målet för Region Skåne skall vara att inte nyttja bemanningsföretag. Bemanningsföretagen splittrar arbetsplatsen och gör det omöjligt för de anställda att känna sammanhållning. Inhyrd personal är dyrare än fast anställd personal vilket gör det svårt att planera verksamheten ekonomiskt. Arbetet det senaste året med att fasa ut bemanningsföretagen har skett på många nivåer och ofta med gott resultat, vilket visar på att problemet faktiskt går att lösa. Tyvärr har nya problem uppstått i form av att Region Skåne närmast slentrianmässigt avkrävt sina anställda för mycket mertid och övertid, och har svårt att klara bemanningen under sommarsemestrarna inom vården.

Det är angeläget och brådskande att söka mer hållbara lösningar på bemanningsproblemen. Vänsterpartiet menar att den enda långsiktiga lösningen är att personalpooler byggs upp inom verksamheterna och vi ser därför positivt på de försök med olika former av resursteam som beslutats av personalnämnden. På de ställen som team funnits tidigare har det varit attraktiva arbetsplatser med hög kompetens. En egen bemanningspool är en långsiktig lösning som ger en viktig kontinuitet i verksamheten.

Kollektivtrafik

Vi vill ha en kollektivtrafik att lita på. En kollektivtrafik som går att förlita sig på när man reser till jobbet eller skolan, när man vill ut i naturen på fritiden och som kör även till mindre tätbefolkade områden. Avstånden i Skåne är inte särskilt långa och det skall finnas möjligheter att bo eller jobba på olika platser utan att behöva ha bil. Detta vill vi av flera anledningar: Det är viktigt för att utveckla hela Skåne och för att inte utarma glesbygden och även ur hållbarhetssynpunkt. Med en effektiv kollektivtrafik som håller tiderna och har plats åt sina passagerare kan vi förmå en större del av befolkningen att lämna bilen till förmån för buss eller tåg.

Finansieringen av kollektivtrafiken

I förslaget vill Vänsterpartiet se en fullt ut skattefinansierad och avgiftsfri kollektivtrafik och vi menar att det är, genom tidigare genomförda pilotprojekt, fullt genomförbart. Vi är dock medvetna om Region Skånes nuvarande ekonomiska läge och är beredda att införa det stegvis. Vi är väl medvetna om att olika kommuner har hittat egna lösningar för att avgiftsbefria vissa grupper. Detta gläder oss, men vi vill samtidigt påpeka att det inte skall vara upp till enskilda, ekonomiskt starka, kommuner. Kollektivtrafiken är en angelägenhet för hela Skåne.

Vissa grupper är mer ekonomiskt utsatta än andra. En sådan är pensionärerna. Rabattsystemen är underutvecklade i det nya förslaget. Pensionärer nämns överlag inte trots att många pensionärer har en svår ekonomisk situation och skulle behöva premieras. Vänsterpartiet vill se en pensionärsrabatt i paritet med barn- och ungdomsrabatten. Vi vill också möjliggöra för skolklasser att under skoltid ta sig till natur och kultur samt också öppna upp för att skolskjutsar skall kunna nyttjas även av andra resenärer.

Vänsterpartiet ställer sig i huvudsak positiva till att det nuvarande zonsystemet avskaffas. Det är alldeles för komplicerat och i vissa fall ojämlikt. Däremot är vi oroliga över prisutvecklingen inom kollektivtrafiken. Under mandatperioden har priserna höjts ett flertal gånger. Detta har orsakat stora diskussioner och en djup oro hos pendlare och andra resenärer. Flera undersökningar har visat att prisutvecklingen inom kollektivtrafiken är skev i förhållande till prisutvecklingen i resten av samhället. En indexering av kollektivtrafiktaxorna diskuteras också. Indexering av avgifterna är framförallt ett sätt för politiken att slippa ta beslut om avgiftshöjningar. Det döljer det politiska ansvaret för höjningarna och är därför demokratiskt problematiska. Att åka kollektivt är en samhällelig service och skall därför finansieras solidariskt. Att fler åker kollektivt är bra både för medborgare och miljö och skall premieras, inte straffas med högre avgifter. Region Skåne borde sträva efter att fler ställer bilen till förmån för buss eller tåg men med de ständiga prishöjningarna motverkas detta. Efter den senaste prishöjningen har det nu blivit billigare att köra bil på vissa sträckor. Det är en oerhört viktig principiell gräns som har passerats. Vänsterpartiet vill i längden ha avgiftsfri och skattefinansierad kollektivtrafik. Ingen vill betala mer för att få mindre och just nu är resenärerna missnöjda med väsentliga delar av kollektivtrafiken. Då är det inte rimligt att gå fram med ännu fler höjningar. Tvärtom motverkar det målet om ett fossilfritt Skåne samt målet att ta andelar från biltrafiken.

Fördubbla antalet resande

Det kollektiva resandet i Skåne har tyvärr stagnerat det senaste året. För att få ännu fler att resa kollektivt (med bussar och tåg) behöver de hårdast belastade linjerna förstärkas med ökade turer i rusningstid i samma anda som den System 3 eftersträvar. Ingen skall behöva vänta på nästa buss för att det är fullt. Resenärerna skall uppmuntras att fortsätta genom god framkomlighet och punktlighet.

Region Skåne har infört ett fördubblingsmål inom kollektivtrafiken fram till år 2020. Därtill skall 40 procent av alla motoriserade resor ske med kollektivtrafik. För att nå detta mål har det beställts en rapport som visar på att de tydligaste åtgärderna är halverade biljettpriser och ökad turtäthet, främst i de tätbefolkade stråken. De presenterade åtgärderna är kraftfulla och behöver omedelbart träda i kraft för att nå fördubblingsmålet under de fyra år som återstår. En resandemaximering beräknas vara som mest effektiv där det redan finns starka stråk och ett alltmer ökande behov. Detta rör främst bussresor i storstadsregionerna samt längs västkusten i allmänhet och Helsingborg-Höganäs i synnerhet. Det pekas också på ökandepotential inom fritidsresandet.

En kollektivtrafik för hela regionen

Skåne är en av de mest kommuterbara regionerna i Sverige och trots ett ganska välfungerande järnvägsnät finns förvånansvärt många ”vita fläckar” i regionen. Södra stambanan har utvecklingspotential. Sedan timmestrafik infördes Ystad-Simrishamn är det många som missar relevanta anknytningar till arbete och skola. Vi ser en risk för minskat resande på de sträckor där avgångar dras in. Spåren på sträckan Malmö-Lund-Helsingborg skulle kunna byggas ut. Pågatåg nordost lämnar mycket att önska, är ytterst sårbara och för de som bor i Östra Skåne utgör kollektivtrafiken idag inget praktiskt alternativ. Vi anser att hela Skåne skall leva och vill därför stärka glesbygden ur kollektivtrafiksynpunkt. Bil skall inte vara ett måste för de som väljer att bosätta sig utanför storstadsområdena. Ungdomar skall kunna åka buss till skola och fritidsaktiviteter utan att bli hämtade och lämnade av föräldrarna med bil och det skall vara möjligt att arbetspendla från alla platser i Skåne.

Behovsstyrt trafiknät

Satsningar på infrastruktur är något som hela Sverige har nytta av. Skåne är den så kallade ”Porten till Europa” och oerhört mycket transport passerar via vår region. Det finns ett nationellt intresse av att infrastrukturen i hela södra Sverige fungerar friktionsfritt. Därför behövs förstärkning av statliga investeringar i samband med satsningar i kollektivtrafiken, i likhet med Sverigeförhandlingens ambitioner. I samband med att sverigeförhandlingen genomförs etappvis bör även Skåne fundera på hur vi kan vidareutveckla de områden som berörs och anamma helhetssynen på satsningar inom kollektivtrafiken.

Kollektivtrafiken och i synnerhet stadsbusstrafik skall vara uppbyggd på ett logiskt och sammanhängande sätt. En översyn behöver göras för att identifiera arbetsplatser, näringsverksamheter och bostadsområden. Trafiknätet skall vara finmaskigt och behovsstyrt utifrån resvanor. Detta bör göras i samband med en jämställdhetsintegrering av stadsbusstrafiken.

Motorvägar

I enlighet med att Vänsterpartiet värnar miljön samt vill skapa ett hållbart resande som alla kan ta del av är vi starkt kritiska till all utbyggnad av motorvägar i Skåne, i synnerheten som diskuterats och beslutats rörande E6:an. Vi befinner vi oss i ett utsatt ekonomiskt läge där all regionens verksamhet går på knäna på grund av styrets oförmåga att tillgodose tillräckliga resurser till verksamheten. Att i nuläget avsätta pengar åt motorvägsbygge är därför ohållbart. Vi vill istället satsa de resurserna på en väl utbyggd kollektivtrafik som kommer fler till nytta. Det finns inga belägg för att en utbyggnad av E6:an kommer att skapa ett bättre flöde i biltrafiken, snarare tvärtom. En utbyggnad skulle resultera i att fler skulle välja att ta bilen, fler än vad en sådan kapacitetshöjning tillåter. Resultatet skulle bli ännu fler bilar på vägarna samtidigt som bilköerna inte skulle minska. Att uppmuntra folk att köra bil är fel väg att gå. Av miljöskäl, hållbarhetskäl och ekonomiska skäl.

System 3

Vänsterpartiet ser positivt på den utveckling av kollektivtrafiken som system 3 skulle inneburi. Att den borgerliga oppositionen nu på oklara grunder bestämt sig för att återremittera investeringen innebär att ett angeläget projekt riskerar att försenas rejält. Ett stort antal människor pendlar idag sträckan Helsingborg - Malmö och betydligt fler av dem borde kunna göra det kollektivt. En offensiv satsning på fler platser och bättre komfort på tågen skulle göra behovet att bygga ut E6 med ytterligare filer överflödig.

Jämställt resande

Jämställdhetsintegrering är ett väl utvecklat arbetssätt som skall användas inom alla verksamheter. Region Skåne bör i sin egenskap av stor offentlig institution borde utgöra föredöme och jämställdhetsintegrera sina verksamheter. Ett utvecklingsområde från den aspekten är stadsbusstrafiken. Trots att det till största del är kvinnor som reser kollektivt är stadsbusstrafiken anpassad till mäns rörelse- och tidsmönster. Rörelsemässigt är nästan alla busslinjer planerade i raksträckor mellan bostadsområden och stora arbetsplatser. Detta stämmer väl överens med mäns rörelsemönster, förutsatt att de skulle åka kollektiv till större del. Mäns resande sker oftast från punkt A till punkt B. Kvinnor har ofta flera stopp på vägen, barn skall hämtas och mat skall handlas. Dessa resor är lika förutsägbara som de mellan hem och arbetsplats. Trots det tas de inte lika stor hänsyn till.

Tidsmässigt är de flesta befintliga turer koncentrerade till rusningstid beräknade utifrån kontorstider, ca klockan 06.30 till 08.00 samt 16.30 till 18.00. Kvinnors restider ser ofta annorlunda ut. Deras arbetstider är inte i lika hög utsträckning lika statisk som mäns. Kvinnor arbetar mycket oftare obekväma arbetstider, till exempel inom vård och omsorg men även inom dagligvaruhandel. Dessutom finns det en trygghetsaspekt att ta hänsyn till vid hemfärd kvällstid då kvinnor är som mest utsatta. Därför behöver även tidssättningen på stadsbusstrafiken ses över för att bättre passa kollektivtrafikens mest frekventa resenärer – kvinnorna.

Vänsterpartiet vill se en behovsstyrd kollektivtrafik. För att synliggöra och tillgodose resandebehoven i Skåne vill Vänsterpartiet skapa ett pilotprojekt i en Skånsk stad, företrädesvis Helsingborg eller Lund, där Skånetrafiken i samråd med kommunen lägger om stadsbusstrafiken för att passa ovan beskrivning.

Kollektivtrafik i egen regi

Skånetrafiken äger redan idag en del av sina bussar, medan tågen är leasade. Det enda man inte sköter är driften. Alla anställda på bussar och tåg har en annan arbetsgivare än Region Skåne. Detta leder till osäkra arbetsvillkor och en minskad demokrati. Därför vill Vänsterpartiet återta trafiken i offentlig regi så att Region Skåne ansvarar för hela kollektivtrafikskedjan, inklusive personalen, tidtabellerna och fordonen. Ett återtagande av kollektivtrafiken innebär också att Region Skåne får möjlighet att vara ett föredöme som arbetsgivare. Vi är medvetna om att detta kan innebära ett initialt behov av investeringar men övertygade om att denna kostnad kommer att kunna räknas in i längden.

För nöjd personal och nöjda resenärer

Samtidigt som avgifterna har ökat har resenärernas nöjdhet minskat. Förseningar, tågstopp och trängsel hör till vanligheterna. Facken har tydligt signalerat att arbetsmiljö och arbetsvillkor för personal inom kollektivtrafiken är under all kritik. Ensamarbetet för ombordpersonalen är exempel på sådant som gör medarbetarna otroligt utsatta. Istället för Skånetrafikens och tågbolagens repressiva lösningar i form av väktare och andra övervakningssystem, vill Vänsterpartiet skapa bättre arbetsmiljö

för de anställda genom arbetslag på tågen. Genom att ta tillbaka alla delar av kollektivtrafiken i egen regi kan vi hitta lösningar för att säkerställa personalens arbetsmiljö och passagerarnas nöjdhet. Fram till att ett återtagande kan ske måste dagens avtal med privata aktörer skrivas om så att force major inte gäller för fackliga konflikter. Med dagens avtal är stora delar av de fackliga konfliktvapnen näst intill verkningslösa.

Resenärernas behov är tydliga: en tillgänglig kollektivtrafik som håller vad den lovar. För att skapa förutsättningar för fler att åka kollektivt måste Skånetrafiken både öka kapaciteten och kvalitén. Resande skall möjliggöras och vara smidigt även utanför och mellan tätorter. Fler skall vara villiga att använda kollektivtrafik framför bil och då får det varken ta längre tid eller vara dyrare att ta buss eller tåg. Tätare avgångar från fler platser till lägre priser är vad som krävs för att förmå fler att ställa bilen till förmån för kollektiva färd sätt. De skånska resenärerna är kunniga, kompetenta och oftast flexibla. Vi behöver ta deras synpunkter på största allvar och till fullo se att det är Skånetrafiken som är till för dem, inte vice versa. Årligen återkommande undersökningar visar att kvalitén i kollektivtrafiken inte motsvarar medborgarnas behov och önskemål.

En känga åt trafikverket för undermåligt underhåll

För att den skånska kollektivtrafiken skall flyta så smidigt som möjligt och för att tillförlitligheten skall öka behöver Trafikverket sköta det löpande underhållet betydligt bättre än vad som görs idag. De ständiga upphandlingarna, minskningen av ansvarig personal och ideliga förändringar bland entreprenörer som ansvarar för underhåll gör situationen än värre. Enligt Vänsterpartiets mening bör underhållet skötas direkt av trafikverket och inte konkurransutsättas. Trafiken skall inte behöva stå stilla på grund av bristande underhåll. Med det spår och signalsystem som finns idag påverkas hela södra Sverige om tåg står stilla.

Behovet av infrastruktursatsningar är stort. Vänsterpartiet vill satsa på spårbunden trafik som skapar mindre köer, snarare än utbyggt vägnät som innebär försämrad miljö. Spårkapaciteten i Skåne behöver stärkas både ur miljösynpunkt och ur ett demokratiperspektiv. Trafikverket har varnat för konsekvenserna av det minskade underhållet. Det skall inte finnas någon anledning att ta bilen istället för tåget, varken ekonomisk eller tidsmässig.

Fokusera på fler grupper i planeringen

Kollektivtrafikplanering i Skåne måste kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt. Det ensidiga fokus som funnits under många år på att skynda upp processer, strömlinjeforma resande och ta marknadsandelar från bilen har lett till en trafik som tar alltför lite hänsyn till äldre resenärer, barnfamiljer och funktionshindrade. På många håll finns ett behov av närmast servicetrafik med många stopp, luft i tidtabellen för att komma till sin plats även med rullator och ett helt annat tempo - en trafik som har andra resenärer i fokus än den medelålders mannen mitt i karriären.

Kommunikationen i kollektivtrafiken

Alltför ofta inträffar oförutsedda händelser som skapar ovälkomna trafikavbrott. Det kan röra sig om signalfel, trasiga tåg, spårarbete och andra förseningar. Resenärernas tålamod är långt, så länge de vet varför de står stilla eller varför tåg eller bussar är sena. Ofta är denna information ofullständig eller helt frånvarande. Det är av yttersta vikt att kommunicera ut vad felen beror på och hur lång tid det tar att åtgärda för att resenärerna skall kunna avgöra och planera för fortsatt resa. Det är också viktigt att Skånetrafikens hemsida ses över och att resenärer eller andra som är berörda av kollektivtrafiken på ett enkelt och smidigt sätt kan komma i kontakt med Skånetrafiken eller få tillgång till rätt information. Även de som inte pendlar skall ha lätt att hitta information. För kollektivtrafikresenärerna finns nu 3 parallella appar som alla går att använda men där information

och utförande skiljer sig åt markant. Kommunikationen inom kollektivtrafiken behöver bli mer stringent och användarvänlig.

Att kunna betala via telefonen blir säkert uppskattat av många. Redan idag finns liknande system och Vänsterpartiet ser fram emot en bättre utvecklad och funktionell app för det syftet. Vi vill samtidigt se att det finns flera betalalternativ för dem som ännu inte känner sig trygga med smartphones och app-system. I synnerhet äldre och skolbarn bör ha möjlighet att kunna betala på andra sätt. I sammanhanget är det också viktigt att de få kundcenter som Skånetrafiken har kvar inte tas bort. Kundenservice är viktigt för stora delar av befolkningen och det skall finnas fortsatt möjlighet till ett bra bemötande över disk när det behövs.

Nytt förslag slår mot glesbygd

Att resenärer fritt skall kunna anpassa sina resekort till områden de oftast rör sig är i grunden bra. Men det nya systemet slår hårt mot de som bor i mindre tätbefolkade områden. Även om "glesbygdsringen" är större så har den ändå en exkluderande effekt. Placerar man den i sydöstra Skåne når man ändå inte närmaste kommun inom en 18 km diameter. Pendlare utanför tätorter behöver nästan alltid gå upp en prisnivå för att kunna ta sig till jobb eller skola med kollektivtrafiken. Vi vill att hela Skåne skall leva, men det nya systemet utestänger människor från kollektivtrafikens möjligheter.

Avskaffa första klass

För övrigt vill vi se ett omedelbart avskaffande av klasssystemet i kollektivtrafiken. Förstaklassvagnarna skall göras om till tysta kupéer. Idag är det ofta trängsel på tågen trots att dessa vagnar är tomma.

Arbetsmarknad och regional utveckling

Regionen är den största arbetsgivaren i Skåne, det förpliktigar. Samtidigt är arbetslösheten i Skåne högre än i de flesta regioner och landsting. Region Skåne behöver hitta vägar för att få fler i arbete. Personalförstärkningar på många håll inom den egna verksamheten, och regionen har ansvar för att skapa och tillvarata arbetsplatser. Det kräver mod och riktig innovationsförmåga.

Kraftsamling för fler människor i arbete

Skåne har under en längre tid haft en av de lägsta sysselsättningsgraderna i landet. Långa perioder av arbetslöshet påverkar den enskilde negativt samtidigt som bred arbetslöshet på ett strukturellt plan påverkar möjligheten att förbättra välfärden genom solidarisk finansiering. Därför behöver hela Skåne kraftsamla för att skapa fler arbetstillfällen både inom offentlig och privat sektor. De insatser som regionen har ansvarat för de senare åren, till exempel Kompetenssamverkan Skåne och Jobbkommissionen, räcker inte till. Ytterligare kraftfulla initiativ är nödvändiga för att bevara de arbetsplatser som finns och utveckla nya.

Den nya arbetsmarknaden har tvingat ut arbetare i osäkrare anställningsformer med t ex F-Skattsedel.". Många som tidigare varit anställda tvinga nu starta eget. Företagande är positivt och skapar ofta nya arbetstillfällen, men det skall ske av egen vilja och inte på grund av effektiviseringar i form av bortrationaliserade arbetstillfällen. Den utvecklingen kräver en handlingskraftig region som kan tillhandahålla en bra infrastruktur för egenföretagare.

Vänsterpartiet vill initiera ytterligare satsningar där Region Skåne tillsammans med relevanta myndigheter, företag, fackliga organisationer, utbildningsinstitutioner m.fl. tar gemensamt ansvar för jobbskapande insatser. En kraftsamling för fler i arbete bör vara av långsiktig karaktär och mer omfattande och målinriktad än de satsningar vi har sett under senare år. Vänsterpartiet vill därför avsätta fem miljoner om året under en treårsperiod inom ramen för regional utveckling för gemensamma aktiviteter, förutsatt att andra aktörer såsom Arbetsförmedlingen, Kommunförbundet i Skåne, näringslivsorganisationer och fackliga organisationer, utbildningsanordnare m.fl. också skjuter till medel. Region Skåne bör ta initiativ till en sådan kraftsamling för ökad sysselsättning.

Vi behöver också se över de möjligheter som Öresundssamarbetet kan tänkas erbjuda. Greater Copenhagen är en överrock som inte på något sätt tillgodoser de kommunikationsbehov som finns mellan Region Skåne och Köpenhamnsregionen kring Öresundsregionen som arbetsplats. Det behöver skapas ett Öresundssamarbete som har medborgares och arbetstagares intresse främst, inte näringslivets. Anställningsvillkoren för de som arbetar på ena sidan sundet och bor på den andra behöver tydliggöras och förbättras och myndigheter såsom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste finna lämpliga sätt att hantera våra arbetspendlare.

Aldrig mera Findus

Erfarenheterna kring Findus nerläggning av fabriken i Bjuv och tidigare Scania i Sibbhult talar också för att Region Skåne behöver bli bättre på att hantera liknande situationer framöver. Vi behöver bygga upp en infrastruktur med en god välfärd, bra grundtrygghet, goda pendlarmöjligheter och välutbildade skåningar för att företag skall vilja etablera sig här. Det finns andra incitament än enbart ekonomiska och det är de som är vår styrka. Vi vill behålla den lokala produktion som finns idag och ser också Skånes potential inom tjänstesektorn och kunskapssektorn som en möjlighet för fler att komma hit. Regionens näringslivsarbete bör fokusera på hur vi kan behålla och utveckla lokal produktion. Den regionala utvecklingsnämnden behöver omformulera sitt uppdrag till att fokusera på just detta och tillsätta en regional jobbkommission. Uppdraget för jobbkommissionen skall vara att stödja en

utveckling på arbetsmarknaden som motsvarar skåningarnas behov. Det kan handla om yrkesutbildning och annan utbildning, utveckling av kollektivtrafik, praktikplatser, samverkan mellan Skånes kommuner eller att stimulera framväxten av en socialt och miljömässigt hållbar industri- och företagsamhet

Jobb ger energi

En stor del av Skånes delmål mot att bli en fossilfri region kräver innovativa lösningar. Här finns en hel del möjligheter för att kombinera jobsatsningar med klimatsatsningar. Arbetsmarknaden inom teknik och kunskapsutveckling har potential och det finns utrymme skapa nya arbeten inom energisektorn. Ett sätt är att skapa lokala yrkesutbildningar inom området och sedan anställa, i egen regi, med sikte på att utveckla t.ex. solenergi, åtgärda den fossila transportsektorn och i allmänhet se över arbetet med miljömålen på ett konkret vis.

Miljö

Vänsterpartiet vill se en trovärdig och långsiktig avveckling av användning av fossila bränslen genom satsningar på att regionens verksamheter skall vara klimatneutrala samt genom överflyttning av transporter till spårbunden trafik. RPC i Trelleborg är Skånes första plushus och i samband med Framtidens sjukvård planeras ytterligare plushus. Det borde vara det ledande exemplet på hur alla nybyggnationer bör utvecklas.

I samband med utbyggnad av tågnätet samt översyn av kollektivtrafiken bör det räknas in och möjliggöras att en större del av den godstrafik som idag främst sker med bränslekrävande lastbilar flyttas över till spårbunden trafik. Skåne som fungerar som inkörspport och transitväg till resten av landet är oerhört belastat av utsläppen på grund av de många lastbilstransporterna som går genom länet. Endast av- och pålastning vid destinationsort bör ske med lastbil, resterande del av transporter bör vara spårbunden. För detta krävs statlig finansiering då det är en angelägenhet som berör hela Sverige. Vi stödjer regionens mål att vara fossilfria till år 2020. Speciellt behövs satsningar på förnyelsebara drivmedel.

Kultur

För Vänsterpartiet är kultur en självklar del av välfärden som inte kan prioriteras bort. Kulturen är en avgörande del i arbetet för en socialt hållbar samhällsutveckling, men kulturen har också ett eget värde som inte behöver motiveras av andra nyttoaspekter. Kultur måste få kosta pengar och ta plats - speciellt om vi menar allvar med att den skall finnas för alla.

Den regionala biblioteksverksamheten

Sjukhusbiblioteken har en viktig roll i friskvårdsarbetet på sjukhusen, i synnerhet inom långtidsvård och på barnsjukhus. Vänsterpartiet vill utveckla dessa till att omfatta fler avdelningar samt även innefatta personellt stöd. Med dagens möjlighet till tekniska lösningar bör det utredas hur Region Skåne med hjälp av landstingsbiblioteket kan sprida kunskap om e-boksutlåning.

Biblioteksverksamhet är folkbildning och det är ofta de regionala biblioteksverksamheterna som bidrar till det utvecklingsarbete som bedrivs lokalt.

Reklamfritt resande

Ett sätt att ta bort trösklarna till kultur är att skapa kultur i offentliga utrymmen, i vardagen. Region Skåne förfogar över ett flertal sådana plaster. En utmärkt möjlighet att genomföra detta är i kollektivtrafiken. Istället för reklam på bussar och tåg samt på hållplatser och stationer vill Vänsterpartiet erbjuda olika kulturuttryck. Det skulle kunna vara poesi och konst men även digitala installationer såsom på Malmö Central. Vänsterpartiet Skåne vill ge Kultur Skåne och Skånetrafiken i uppdrag att under 2018 ersätta all reklam i kollektivtrafiken med kulturella inslag istället. På Pågatågen har stora framsteg redan gjorts med nyhetsinslag och information om bland annat resmål från Skånetrafiken. Det visar att det går att genomföra, och vi vill utveckla det till att även omfatta olika kulturella uttryck.

Kulturbiljett

Det skall vara enkelt och billigt att ta del av kultur i Skåne. Även för de som bor i eller utanför mindre kommuner skall detta vara lätt. Därför vill Vänsterpartiet Skåne att Skånetrafiken och kulturförvaltningen hittar en gemensam lösning för att införa en kulturbiljett i Skåne. Kulturbiljetten skulle i praktiken innebära att man betalar för resa och upplevelse samtidigt. Det skulle också finnas samordningseffekter och ett gemensamt taxsystem som kan sänka avgifterna. Denna fråga har under lång tid diskuterats inom Region Skåne och nu menar vi på att det är dags att komma till start.

Folkbildning

Ett aktivt demokratiarbete kräver en medveten och bildad befolkning som är beredda att samverka i samhällslivet. Sverige har över tid haft en stark folkbildningstradition. Folkbildning är ett viktigt led i demokratiarbetet och de aktörer som bäst kan tillgodose behoven är studieförbund och folkhögskolor. Därför är det regionala stödet till dessa centralt för att upprätthålla goda möjligheter för att folk att kunna gå studiecirkel, utveckla sina intressen och samtidigt interagera på ett brett samhälleligt plan.

Fria kulturlivet

Region Skåne har idag ett brett kulturutbud både geografiskt och innehållsmässigt. Utifrån Kulturenkäten som gjordes för några år sedan saknar skåningarna dock en del kultursatsningar. Dels vill medborgarna att kulturen skall spridas även till mer glest bebodda områden, dels verkar tillgängligheten till kulturaktiviteter i Skåne vara begränsad utifrån ålder och klass. Det är för en demokratisk organisation av yttersta vikt att alla medborgare känner sig välkomna till våra verksamheter. Plånbokens storlek skall inte avgöra huruvida skåningarna kan ta del av det offentliga rummet eller verksamheternas innehåll.

Fria kulturaktörer, exempelvis fria teatergrupper, är mer mobila och mer benägna att turnera än de stora institutionerna. De skildrar gärna sin samtid och plockar upp sociala trender. De fria kulturaktörerna är ofta också både ban- och normbrytande. Kultur Skåne skulle behöva omdirigera resurser från institutionerna till det fria kulturlivet för att det fortsatt skall kunna både existera och utvecklas.

Alla konstområden är viktiga

Musiken har en särställning när det gäller bidrag från stat och region. Speciellt konstmusiken har traditionellt haft en gynnad särställning på andra musikarters bekostnad. Utrymme måste ges för alla de nya konstnärliga uttryck som föds när samhällen stöps om och olika traditioner möts. Vänsterpartiet vill därför se en omfördelning av resurser både inom musikområdet men också från musikområdet till andra konstområden.

Film

Idag är det enbart i de större städerna som det finns ett bredare filmutbud. Många människor har idag mycket liten tillgång till biografer och där visas ofta ett litet utbud inriktat på kommersiella mainstreamfilmer. Ideella filmvisningsorganisationer, enskilda icke-kommersiella biografer, filmstudior och filmfestivaler behöver få ett ökat offentligt stöd för att också de som bor utanför våra större städer både skall ha tillgång till att se film på bio och ta del av en mångfald av filmer.

Vänsterpartiet yrkar:

Att skatten höjs från dagens 10,69 till 11,49 kr.

Regionfullmäktige fastställer upprättat förslag till regionbidrag till Region Skånes nämnder för verksamhetsåret 2018 enligt bilaga 1

Att en utredning genomförs under året för att klargöra eventuella ojämlikheter mellan vårdenheter

Att vårdcentraler befrias från avkastningskrav

Att Region Skåne startar arbetet med Vita-jobbmodellen

Att Region Skåne tillämpar personalövertag i upphandlingar

Att Region Skåne skärper tillsynen och de hygieniska kraven inom de privata vårdvalen

Att under 2018 påbörja arbetet med att återta de specialiserade vårdvalen i offentlig regi

Att inrätta en avprivatiseringsfond för att möjliggöra att återta verksamheter i egen regi

Att återta all ambulansverksamhet i egen regi

Att fortsätta arbetet med att återta all städ i egen regi

Att inrätta en tolkpool i egen regi

Att se över behovet av primärvård i Skåne där tillgängligheten är för låg

Att inrätta ett områdesansvar för både offentliga och privata vårdcentraler

Att avskaffa straffavgifterna för avgiftsbefriade besök i den skånska vården

Att omorganisera psykiatrin i en egen förvaltning

Att omorganisera primärvården i en egen förvaltning

Att öka antalet PTP-psykologer för att möta det ökade behovet av denna kompetens framöver

Att en samordnande funktion för arbetet med familjecentraler tillsätts

Att möjliggöra att journalerna utformas så att alla personer med livmoder kallas till screening för livmoderhalscancer och inte exkluderas på grund av ett manligt personnummer

Att göra en organisatorisk översyn för att tillvarata all personals kompetens så att rätt person arbetar med rätt saker

Att heltid är norm i Region Skåne

Att sluta arbeta med delade turer

Att tillämpa principen om att enbart arbeta två av fem helger

Att personalnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till hur ett kliniskt basår kan utformas i Region Skåne

Att Region Skåne prioriterar arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet

Att under 2018 fördubbla antalet anställda med lönebidrag

Att tillsätta resurser för att genomföra programmet ”inte bara trösklar”

Att målet i Region Skåne skall vara att andelen personal med annan bakgrund än svensk skall motsvara andelen i regionen

Att målet är att det inte skall finnas mer än fyra chefsled mellan personalen i vården och den politiska nivån

Att aktivt motarbeta den tystnadskultur som idag finns inom Region Skåne

Att påbörja utbyggnaden av fler vårdplatser i Region Skåne

Att en organisationsöversyn bör initieras omedelbart och vara klar hösten 2019

Att Region Skåne tar initiativ till ny kraftsamling mellan olika aktörer för en generell ökning av sysselsättningen

Att förstaklasskupéerna på Pågatåg och Öresundståg görs om till tysta kupéer

Att kollektivtrafiknämnden och kulturnämnden samarbetar kring att ersätta reklamen i kollektivtrafiken med kultur

Att kollektivtrafiknämnden och Kulturnämnden under 2018 tar fram ett konkret förslag till en kulturbiljett

Att införa möjligheten att avgiftsbefria resenärer med barnvagn i busstrafiken

Att återta alla delar av kollektivtrafiken i egen regi och i ett första steg återta stadsbusstrafiken efterhand som avtalen går ut

Att införa arbetslag på tågen

Att skriva om avtalen med privata aktörer så att force major inte gäller vid fackliga konflikter

Att se över Skånetrafikens kommunikationskanaler och göra dem mer användarvänliga

Att förbättra servicen för resenärerna till Skånetrafikens kundservice

Att genomföra ett utvecklingsarbete med jämställd stadsbusstrafik i en av Skånes städer

Att sätta in kraftfulla åtgärder för att nå kollektivtrafikens fördubblingsmål till 2020 samtidigt som balansmålet beaktas

Att ge regionala utvecklingsnämnden i uppdrag att skapa en handlingsplan för nyetablering av företag i regionen samt av företag som flyttar ut sin produktion från regionen

Att fördela kulturförvaltningens resurser jämnare mellan konstarter

Att satsa på film och rörlig bild utanför tätorterna

Regionbidrag (Mkr)	S + Mp Vänsterpartiets				
	budget 2017	budget 2018	budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kulturnämnden	309,9	320,5	323,6	331,4	338,0
Kollektivtrafiknämnden	2348,8	2580,3	2638,8	2702,1	2756,2
Regionala utvecklingsnämnden	203,9	211,1	213,1	218,2	222,6
Summa regional utveckling	2862,6	3111,9	3175,5	3251,7	3316,7
Habilitering och hjälpmedelsnämnden	722,2	770,1	777,3	810,7	838,3
Sjukvårdsnämnd SUS	9023,0	9412,0	10102,2	10536,6	10894,8
Sjukvårdsnämnd SUND	5572,9	5785,7	6026,8	6286,0	6499,7
Sjukvårdsnämnd Kryh	3371,9	3519,9	3761,6	3923,3	4056,7
Hälso- och sjukvårdsnämnden	13111,4	14204,5	14315,3	14930,9	15438,5
Anslag E-hälsa	87,5	91,2	91,2	93,8	96,1
Summa vård och hälsa	31888,9	33783,4	35074,4	36581,3	37824,2
Regionstyrelsen	1421,2	1412,0	1412,0	1445,9	1474,8
Personalnämnd	136,3	146,4	221,4	301,7	382,7
Patientnämnden	15,4	17,7	17,7	18,1	18,5
Revision	18,7	19,1	19,1	19,6	19,9
Summa övriga förvaltningar	1591,6	1595,2	1670,2	1785,3	1896,0
Avprivatiseringsanslag			50,0		
Totalt	36343,1	38490,5	39970,1	41618,3	43036,9
Avkastningskrav					
Servicenämnd	-71,8	-71,8	0,0	0,0	0,0
Sjukvårdsnämnd SUS	-18,8	-18,8	0,0	0,0	0,0
Sjukvårdsnämnd SUND	-10,4	-10,4	0,0	0,0	0,0
Sjukvårdsnämnd KRYH	-7,9	-7,9	0,0	0,0	0,0
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-0,4	-0,4	0,0	0,0	0,0
Avkastningskrav totalt	-109,3	-109,3	0,0	0,0	0,0
Skatteförstärkning		23 öre 635,5	80 öre 2210,5	-	
Resultat	375,0	1030,0	1016,1	1291,8	1264,9